



CTI for kvinder på krisecenter
Metodemanual

Juni 2019

Indhold

1	Om CTI-metoden	4
1.1	Introduktion til CTI-metoden	4
1.2	Formål med CTI for kvinder på krisecenter	6
1.2.1	Målgruppen for CTI til kvinder på krisecenter	6
1.3	CTI – baggrund og værdigrundlag	8
1.3.1	CTI – en evidensbaseret metode	8
1.3.2	Erfaringer med CTI-metoden	8
1.3.3	Recovery og empowerment	9
1.3.4	Lavt caseload	9
1.3.5	Bærende principper	9
1.3.6	Viden om vold	10
1.3.7	Supervision	10
2	Metoden trin for trin	11
2.1	Kontaktskabelsesperioden	12
2.1.1	Kontaktskabelse og orientering om CTI-forløbet	12
2.1.2	Opbygning af tillid mellem kvinden og CTI-medarbejderen	13
2.1.3	Løbende kontakt til kvinden	13
2.1.4	Tjekliste	14
2.2	Første CTI-fase	14
2.2.1	Koordination med relevante samarbejdspartnere	16
2.2.2	Etablering i kvindens hjem og støtte til at organisere hverdagen	16
2.2.3	Afdækning af kvindens støttebehov og muligheder	17
2.2.4	Udarbejdelse af en CTI-plan med kvinden	17
2.2.5	Understøtte kvindens kontakt til familie og venner	18
2.2.6	Introduktion til lokale sociale tilbud og foreninger	19
2.2.7	Igangsættelse af aktiviteter og indsatser	19
2.2.8	Overgang til 2. CTI-fase	19
2.2.9	Tjekliste	20
2.3	Anden CTI-fase	21
2.3.1	Evaluerings af aktiviteter og indsatser	22
2.3.2	Tilpasning af aktiviteter og indsatser	23
2.3.3	Overgang til 3. CTI-fase ^[1] _{SEP}	23
2.3.4	Tjekliste	23
2.4	Tredje CTI-fase	23
2.4.1	Udarbejdelse af overdragelsesplan og overdragelse af støtte	24
2.4.2	Afslutning af CTI-forløb	25
2.4.3	Tjekliste	26
3	Dimensioner i kvindernes liv	27
3.1	En helhedsorienteret indsats	27
3.1.1	Fysisk og psykisk helbred	27
3.1.2	Sikkerhed	29
3.1.3	Daglige aktiviteter	31
3.1.4	Netværk, familie og sociale relationer	32

3.1.5	Økonomi	33
3.1.6	Bolig	34
3.1.7	Uddannelses- og beskæftigelsestilknytning	35
4	Bilag	36
4.1	Understøttende redskaber	36
4.1.1	Netværksoverblik	36
4.1.2	Netværkskort	37
4.1.3	Fremgangsmåde	38
4.1.4	Forandringskompas	40
4.1.5	CTI-plan	41

1 Om CTI-metoden

1.1 Introduktion til CTI-metoden

CTI står for Critical Time Intervention, og er en metode, der er udviklet med henblik på at støtte borgere i en overgangsperiode, hvor borgeren forandrer sin livssituation. CTI-metoden er en evidensbaseret metode, der indebærer individuelt tilpassede forløb. Metoden har et recovery- og empowerment-perspektiv, hvilket betyder, at CTI-forløbet skal tage udgangspunkt i den enkelte kvindes ønsker og behov.

Denne metodemanual for CTI-metoden er udarbejdet i forbindelse med Socialstyrelsens afprøvning af CTI for kvinder, der fraflytter et krisecenter og er berettiget til koordinerende rådgivning efter servicelovens § 109, stk. 7. Et CTI-forløb kan erstatte det sædvanlige tilbud om koordinerende rådgivning, som kommunen er forpligtet til at yde kvinderne efter serviceloven. CTI for kvinder på krisecenter blev afprøvet i fire kommuner i perioden 2015-2018. I forbindelse med afprøvningen er der, udover metodemanualen, også udarbejdet en implementeringsguide¹ samt en evaluering² af CTI-indsatsen.

Hensigten er, at metodemanualen kan anvendes i en hvilken som helst kommune, som ønsker at anvende CTI til kvinder, der fraflytter et krisecenter.

Metodemanualen henvender sig til professionelle, der arbejder med kvinder, som fraflytter et kvindekrisecenter. Manualen skal bidrage til at sikre, at CTI-metoden anvendes i støtten til kvinderne i forbindelse med overgangen fra krisecenter til egen bolig.

Metodemanualen består af tre dele:

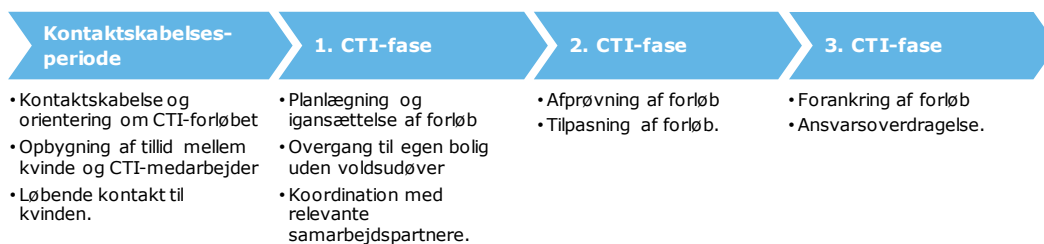
1. Om CTI-metoden
2. Metoden trin for trin
3. Dimensioner i kvindernes liv.

Manualen præsenterer elementerne i et CTI-forløb med fokus på, hvordan CTI-medarbejderen kan strukturere og organisere et CTI-forløb i samarbejde med kvinden. Det er dog afgørende, at metodebeskrivelsen ikke står alene som grundlag for at arbejde med CTI-metoden. Det er en forudsætning for at anvende metoden, at CTI-medarbejderen har gennemgået et kursusforløb i CTI. Man skal være opmærksom på at CTI-metoden anvendes som en ramme for CTI-medarbejderens arbejde. CTI-medarbejderen udfylder rammen med sin socialfaglighed, som ligeledes kan omfatte andre metoder. Socialstyrelsen anbefaler, at CTI-medarbejdere har en socialfaglig uddannelse og erfaring med at anvende en recovery- og empowerment-orienteret tilgang.

CTI-forløbet er illustreret i nedenstående model. I løbet af opstarten af et CTI-forløb etableres der kontakt til kvinden. Selve CTI-forløbet er delt op i tre faser med specifikke indsatser og fokusområder. Hver fase har to-tre primære mål, der er styrende for CTI-medarbejderens arbejde i den pågældende CTI-fase.

¹ CTI for kvinder på krisecenter, Implementeringsguide, Deloitte, 2019

² CTI for kvinder på krisecenter, Evaluering, Deloitte, 2019



Formålet med CTI-forløbet er at sikre, at kvinden får skabt en vellykket forandring i sit liv. CTI-medarbejderen støtter kvinden således, at overgangen til et liv uden voldsudøveren sker på kvindens præmisser og ud fra hendes ønsker. CTI-medarbejderen hjælper kvinden med redskaber og metoder, som hun kan bruge til at opnå sine mål, og koordinerer indsatsen med andre aktører. CTI er således ikke en oplæring i, hvordan kvinden trin for trin lærer at leve selvstændigt, men en støtte til at fastholde et selvstændigt liv uden voldsudøveren.

Der er tale om en case-management-metode. Deri ligger, at én medarbejder er tovholder på kvindens samlede indsats, hvor kvinden indgår i et fokuseret, intensivt og tidsafgrænset CTI-forløb i forbindelse med overgangen, hvor kvinden fraflytter krisecentret. CTI-forløbet skal fokusere på, hvad der skal til, for at kvinden bliver i stand til på sigt at leve et liv uden vold. CTI-medarbejderens primære opgave er at understøtte, at kvinden bliver i stand til selv at handle og have kontrol over sit eget liv, herunder at etablere et varigt støttenetværk og styrke kvindens kompetencer og ressourcer.

CTI-Indsatsen gennemføres af CTI-medarbejderen, der har to roller:

En koordinerende rolle i forhold til sammensætningen og udførelsen af kvindens CTI-forløb og i forhold til myndighedssagsbehandlere og andre relevante samarbejdspartnere fra andre områder, hvorfra kvinden (og eventuelle børn) modtager indsatser.

En understøttende rolle i forhold til at understøtte, at kvinden udvikler og styrker egne ressourcer og kompetencer. Dette indebærer en rolle som gennemgående støtteperson, der yder social og praktisk støtte, indtil kvinden kan stå på egne ben, eller et eventuelt længerevarende støttetilbud er blevet etableret.

CTI-forløbet varer ni måneder fordelt på tre lige lange faser, der har fokus på:

- Fase 1. Planlægning og igangsættelse af CTI-forløbet
- Fase 2. Afprøvning og tilpasning af CTI-forløbet
- Fase 3. Overdragelse af ansvar for støtte og forankring af CTI-forløbet.

I kontaktskabelsesperioden, der går forud for selve CTI-forløbet, etablerer CTI-medarbejderen den indledende kontakt til kvinden og orienterer om forløbet. I denne periode er der fokus på at opbygge tillid mellem kvinden og CTI-medarbejderen og dermed skabe forudsætningerne for indsatsen i CTI-forløbet.

I fase 1 er der fokus på, at kvinden får afklaret sit støttebehov, hvorefter CTI-medarbejderen og kvinden i fællesskab udarbejder en CTI-plan for kvinden, indleder kontakten til relevante tilbud og igangsætter aktiviteter. Centralt i fase 1 er selve overgangen fra krisecenter til – og indflytningen i – en bolig. CTI-medarbejderen yder desuden den primære sociale og praktiske støtte til kvinden, indtil de relevante tiltag er etableret. Det er i denne fase af forløbet, at kontakten mellem kvinden og CTI-medarbejderen er mest intensiv.

I fase 2 er der fokus på at afprøve og tilpasse CTI-planen. De støttepersoner, der etableres kontakt til i fase 1, overtager gradvis det primære ansvar for at give kvinden den støtte, hun har behov for i hverdagen. Kontakten mellem CTI-medarbejderen og kvinden i fase 2 er således mindre intensiv end i fase 1.

I fase 3 sker den endelige overdragelse af ansvaret for kvindens fremtidige støtte til kvinden selv og til det støttenetværk, der er blevet etableret undervejs i CTI-forløbet. Der udarbejdes en overdragelsesplan for kvindens langsigtede behov og mål og for den eventuelle videre indsats efter CTI-forløbet. En del kvinder har også brug for social støtte og for at være tilknyttet sociale tilbud efter CTI-forløbet. Efter fase 3 afsluttes CTI-forløbet.

Kvinden modtager den største del af den samlede indsats i fase 1, idet forholdet mellem støttens intensitet i de tre faser omtrent vil være 4:2:1. Tidsforbruget i forhold til den enkelte kvinde halveres således ved overgangen til fase 2, og halveres igen ved overgangen til fase 3. Den nye situation for kvinden i en bolig efter udflytning fra krisecenter skal i det væsentlige etableres i fase 1. Fase 2 er en tilpasning og afprøvning af indsatsen, mens fase 3 er en periode, der bliver brugt til at sikre, at den etablerede situation er bæredygtig. Da kvindens situation kan ændre sig hurtigt og gentagne gange i løbet af CTI-forløbet, er det vigtigt, at CTI-medarbejderen er forberedt på at øge støtten midlertidigt, selvom forløbet er en fase, hvor intensiteten af støtten burde være aftaget.

Retningslinjerne, mål og indholdet af de enkelte CTI-faser gennemgås i kapitel 2: Metoden trin for trin.

1.2 Formål med CTI for kvinder på krisecenter

Formålet med CTI for kvinder på krisecenter er, at kvinderne i målgruppen efter et ophold på et krisecenter får en vellykket overgang til et liv uden vold, en styrket livssituation, og at de bliver mere selvhjulpne. På længere sigt er det et mål, at disse kvinder kan leve et selvstændigt liv med eller uden støtte, og at de undgår igen at skulle på krisecenter. Midlerne til at opnå disse mål er at:

- Styrke kvindens personlige og sociale kompetencer og ressourcer
- Styrke kvindens sociale og familiære netværk
- Styrke kvindens integration i lokalmiljøet.

1.2.1 Målgruppen for CTI til kvinder på krisecenter

Målgruppen for CTI-indsatsen er kvinder på kvindekrisecentre, der er berettiget til koordinerende rådgivning i henhold til servicelovens § 109, stk. 7.

Serviceovens § 109, stk. 7:

"Kommunalbestyrelsen skal tilbyde indledende og koordinerende støtte og vejledning til kvinder på boformer efter denne bestemmelse. Den indledende rådgivning skal iværksættes så tidligt som muligt efter orientering om optagelse i boformen og skal introducere kvinden til den koordinerende rådgivning samt skabe kontakt mellem kvinden og en medarbejder, der varetager den koordinerende rådgivning. Den koordinerende rådgivning gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen med videre og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes senest, når forberedelsen til udflytning fra boformen påbegyndes, og gives, indtil kvinden og eventuelle børn er etableret i egen bolig."

I afprøvningen af CTI var knap halvdelen af kvinderne dagligt udsat for vold forud for deres ophold på krisecentret. Yderligere en tredjedel af kvinderne var udsat for vold hver uge. Disse oplevelser har betydning for kvindernes situation ved fraflytningen fra krisecentret. Det viser sig eksempelvis ved, at godt hver fjerde kvinde er i høj risiko for traume ved udflytningen fra krisecentret. Ved udflytningen fra krisecenteret er kvinderne i CTI desuden betydeligt mere ensomme end normalbefolkningen. Mange af kvinderne er yderligere i risikozonen for stress og/eller depression og har således lav trivsel sammenlignet med normalbefolkningen.

84 procent af kvinderne har børn, og børnenes far er i fire ud af fem tilfælde voldsudøver. Som konsekvens heraf fylder samværssager, møder i Statsforvaltningen og andre forhold omkring børnene meget i et CTI-forløb til denne del af målgruppen.

Flere undersøgelser viser, at vold i nære relationer kan have store konsekvenser for arbejdsmarkedstilknypningen^{3,4}. Det er derfor ikke overraskende, at kvinderne i afprøvningen af CTI for kvinder på krisecenter generelt har lav tilknytning til arbejdsmarkedet. Cirka to ud af tre kvinder står således udenfor arbejdsmarkedet eller uddannelse, når CTI-forløbet påbegyndes, hvilket er betydeligt højere end normalbefolkningen.

Gruppen af kvinder, der tilbydes CTI, står i meget forskellige livssituationer og har af den grund vidt forskellige ressourcer og forudsætninger for at klare sig selv. Derfor er der stor forskel på, hvor meget og hvilken støtte den enkelte kvinde har behov for, når hun flytter fra krisecentret til egen bolig. Som eksempel viser afprøvningen af CTI, at kvinder, der aldrig har boet alene før, typisk har et relativt stort behov for praktisk støtte i CTI-forløbets første fase. Samme behov ses hos de kvinder, der har boet med en kontrollerende partner, der har frataget kvinden mulighed for at udvikle kompetencer indenfor praktiske gøremål. Behovet for personlig støtte er derimod meget individuelt og vil typisk være mere varierende og stige og falde henover faserne.

En tillidsfuld relation mellem kvinden og CTI-medarbejderen, hvor der er rum til fortrolige samtaler, er væsentlig for CTI-forløbet. Erfaringen fra afprøvningen er, at det på grund af sproglige og kulturelle udfordringer kan være en udfordring at skabe denne tætte relation til en del af kvinderne, der har en ikkevestlig baggrund. Udfordringen er størst for de kvinder, der hverken taler eller forstår dansk. Det er vigtigt, at CTI-forløbet tilpasses den enkelte kvindes ønsker og behov, hvilket uddybes i nedenstående afsnit om den empowerment-orienterede tilgang.

³ Schacke, 2009, "Voldsramte kvinders arbejdsliv: En undersøgelse af sammenhængen mellem partnervold og marginalisering på arbejdsmarkedet", Socialstyrelsen.

⁴ Helweg-Larsen, 2012, "Vold i nære relationer. Omfang, karakter, udvikling og indsats i Danmark", Statens Institut for Folkesundhed.

1.3 CTI – baggrund og værdigrundlag

I dette afsnit beskrives tidligere erfaringer med anvendelse af CTI-metoden og det værdigrundlag, som metoden er funderet på.

1.3.1 CTI – en evidensbaseret metode

CTI-metoden er en evidensbaseret metode, der er kendetegnet ved individuelt tilpassede forløb, der:

- Tager udgangspunkt i borgerens ønsker og behov
- Er tidsbegrænset og fordelt over tre lige lange faser med forskelligt fokus
- Er funderet på et empowerment- og recovery-perspektiv.

Metoden er udviklet med henblik på at støtte borgere i en overgangssituation, hvor borgeren forandrer sin livssituation. Helt konkret blev metoden udviklet med henblik på at fastholde bolig og forhindre hjemløshed blandt personer med for eksempel psykiske lidelser eller misbrugsproblemer i forbindelse med, at borgeren flytter fra en institutionslignende bolig til egen bolig. Overgangen fra en institutionaliseret boligform til egen bolig er en særdeles sårbar periode for borgeren, hvor ekstra kan støtte være afgørende, heraf navnet Critical Time Intervention. Formålet med metoden er derfor at støtte borgeren i denne overgang, dels ved at styrke borgerens støttenetværk i både professionelt og privat regi på lang sigt, dels ved at give borgeren intensiv praktisk og social støtte i en tidsafgrænset periode i forbindelse med overgangen.⁵

1.3.2 Erfaringer med CTI-metoden

CTI-metoden er evidensbaseret og afprøvet i forhold til borgere, der flytter fra institution til egen bolig. CTI har betydet bedre fastholdelse af bolig og bedre psykisk helbred for veteraner, der blev udskrevet fra psykiatrisk indlæggelse.⁶ Endvidere har metoden vist sig anvendelig til at reducere antallet af genindlæggelser på psykiatriske hospitaler blandt tidligere hjemløse personer med alvorlig og vedvarende psykisk sygdom.⁷ CTI-metoden har således vist sig at være velegnet til borgeres udsulning fra institutioner.

I Danmark har Socialstyrelsen i samarbejde med forskellige kommuner afprøvet CTI-metoden på flere områder. En CTI-afprøvning målrettet borgere i hjemløshed viste, at langt hovedparten fastholdt egen bolig gennem CTI-forløbet, men at de fleste borgere oplevede en uændret livssituation mht. eksempelvis helbred, misbrugsproblemer og socialt netværk.⁸ I et andet projekt oplevede borgere i prostitution en forbedring af deres mentale trivsel i løbet af CTI-forløbet. Samtidig var der et fald i borgernes prostitutionsfrekvens.⁹ Endeligt viste en afprøvning af CTI for mennesker med psykiske lidelser, at borgerne profiterede af CTI-indsatsen, idet der skete en statistisk

⁵ Baumgartner & Herman, 2012, "Community integration of formerly homeless men and women with severe mental illness after hospital discharge, *Psychiatric Services*", 63(5), 435-7; Herman & Mandiberg, 2010, "Critical Time Intervention: model description and implications for the significance of timing social work interventions", *Research on Social Work Practice*, 20(5), 502-508; Herman m.fl., 2011, "Randomized Trial of Critical Time Intervention to Prevent Homelessness After Hospital Discharge", *Psychiatric services*, 62(7), 713-719; Tormita & Herman, 2012, "The Impact of Critical Time Intervention in Reducing Psychiatric Rehospitalization After Hospital Discharge", *Psychiatric services*, 63(9), 935-937.

⁶ Kasprow & Rosenheck, 2007, "Outcomes of critical time intervention case management of homeless veterans after psychiatric hospitalization", *Psychiatric services*, 58(7), 929-35.

⁷ Tormita & Herman, 2012, "The Impact of Critical Time Intervention in Reducing Psychiatric Rehospitalization After Hospital Discharge".

⁸ Benjaminsen, Dyrby, Enemark, Thomsen, Dalum og Vinther, 2011, "Housing first i Danmark, Rambøll og SFI

⁹ Henriksen, Mehlsen, Kjær og Amilon, 2017, "Exit Prostitution. Evaluering af CTI-forløb for borgere med prostitutionserfaring", SFI

signifikant forbedring af borgernes mentale trivsel og funktionsniveau fra første måling til 9-måneders-målingen.¹⁰

Erfaringerne fra afprøvningen af CTI for kvinder på krisecentre er, at kvinderne forbedrer deres livssituation på en række punkter. De væsentligste resultater er:

- både den fysiske og psykiske vold mod kvinderne reduceres markant
- kvinderne bliver bedre i stand til at tage vare på sig selv og deres situation
- kvinderne får det bedre både psykisk og fysisk
- kvinderne trives bedre
- kvinderne oplever mindre ensomhed
- kvinderne oplever mere tryk i hverdagen.

Det er endnu for tidligt at tegne et fyldestgørende billede af de forventede samfundsøkonomiske konsekvenser som følge af kvindernes forbedrede livssituation.

1.3.3 Recovery og empowerment

CTI-metoden er baseret på en recovery-orienteret og empowerment-fokuseret tilgang. Dette betyder, at CTI-forløbet skal tilrettelægges med afsæt i kvindens egne ønsker og oplevelser af, hvad hun har brug for støtte til. Der er i forløbet fokus på at skabe forandring i kvindens liv med udgangspunkt i kvindens styrker og ressourcer. CTI-medarbejderen indtræder i den forbindelse i en rolle som sparringspartner og kan med fordel understøtte kvinden i at opnå nye indsigter om sammenhænge i kvindens liv.

1.3.4 Lavt caseload

Et CTI-forløb er et individuelt tilpasset forløb, der forudsætter et tæt samarbejde mellem kvinden og CTI-medarbejderen igennem en periode på ni måneder. Forudsætningen for at kunne opnå de forventede resultater i en så kort og intensiv periode er, at CTI-medarbejderen har et lavt caseload, hvilket vil sige, at der er et forholdsvis lavt antal kvinder tilknyttet den enkelte CTI-medarbejder. Det er vigtigt at fastslå, at der kan være betydelig variation fra kvinde til kvinde i intensiteten af den indsats, der er nødvendig, og dermed også hvor mange sager, den enkelte CTI-medarbejder kan rumme. I afprøvningen af CTI for kvinder på krisecenter har CTI-medarbejderne typisk haft 8-10 sager ad gangen fordelt over CTI-forløbets faser.

Kvindens behov for støtte kan variere over tid og vil typisk være særlig stort i perioden omkring indflytning i bolig. Har CTI-medarbejderen adskillige kvinder i fase 1 på samme tid, kan det her være nødvendigt med et lavere caseload for den enkelte medarbejder. Derudover skal der i rammerne for CTI-arbejdet være mulighed for, at der fleksibelt kan skrues op og ned for indsatsen i perioder, alt efter hvordan kvindens støttebehov varierer.

1.3.5 Bærende principper

For at der kan være tale om et CTI-forløb, skal følgende grundlæggende principper indenfor CTI-metoden være overholdt:

- CTI-forløbet indledes med, at kvinden får tilknyttet en gennemgående CTI-medarbejder.
- CTI-forløbet er en individuelt tilpasset proces baseret på den enkelte kvindes støttebehov.
- CTI-forløbet er tidsbegrænset og følger de beskrevne faser.
- CTI-medarbejderen understøtter kvindens fokus på egne ressourcer, håb og drømme, yder social og praktisk støtte til kvinden og koordinerer forløbet.
- CTI-medarbejderen har et godt kendskab til den organisatoriske forankring, som indsatsen indgår i.

¹⁰ Amilon, Mehlsen, Bengtsson, Nielsen og Lauridsen, 2018, "Dokumenterede metoder i bostøtteindsatsen over for mennesker med psykiske lidelser", VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

- CTI-medarbejderen har et indgående kendskab til lokalmiljøet.
- CTI-medarbejderen har indgående kendskab til kommunale og andre tilbud.
- CTI-medarbejderen og kvinden skal i fællesskab udarbejde en plan for CTI-forløbet.
- CTI-medarbejderen koordinerer med andre planer, for eksempel den kommunale § 141-handleplan.
- CTI-medarbejderen etablerer et tæt samarbejde med myndighedssagsbehandleren.
- CTI-medarbejderen skaber bånd til behandlings- og støttetilbud og eventuelt familie og venner, der kan støtte kvinden efter CTI-forløbets ophør.
- CTI-medarbejderen udarbejder i samarbejde med kvinden en overdragelsesplan med udgangspunkt i kvindens behov for støtte.
- CTI-medarbejderen skal ikke optræde som ekspert, men som sparringspartner og katalysator.
- CTI-medarbejderen skal være mobil i forhold til møder med kvinden, der som udgangspunkt foregår enten hjemme hos kvinden, eller hvor hun ønsker det.

CTI-indsatsen skal udføres af medarbejdere med en uddannelse eller kompetencer, der er i overensstemmelse med Center for the Advancement of Critical Time Interventions uddannelse i CTI-metoden (se <http://sssw.hunter.cuny.edu/cti>).

1.3.6 Viden om vold

Viden om vold er ikke et krav for at arbejde med CTI for målgruppen af kvinder, der har haft ophold på krisecenter. Dog er erfaringerne fra afprøvningsperioden, at viden om vold og voldens konsekvenser er en afgørende forudsætning for CTI-medarbejderens arbejde med kvinden.

1.3.7 Supervision

Supervision er ikke et krav for at leve op til CTI-metoden. Dog er erfaringen fra afprøvningsperioden af CTI for kvinder på krisecenter, at det er vigtigt med supervision til CTI-medarbejderen. Supervisionen kan være både metode- og sags-sparring som skal støtte CTI-medarbejderen i at holde sig til metoden. Supervisoren kan også hjælpe med at håndtere de udfordringer, der kan opstå som følge af, at CTI-medarbejderen arbejder meget på egen hånd. Desuden kan supervisionen ruste medarbejderen til at imødekomme de sundheds- og sikkerhedsrisici, der er forbundet med at arbejde i kvindens hjem.

Yderligere kan supervision bruges til at drøfte voldsomme oplevelser og risikoen for sekundær traumatisering. Supervision er også relevant, når CTI-medarbejderen skal begynde at trække sig fra relationen efter forholdsvis kort tid, da dette kan føles for tidligt i den situation, kvinden befinder sig i. Det er desuden erfaringen, at sparring med kolleger, ledere eller andre, der arbejder med CTI-metoden, er vigtig for CTI-medarbejderen.

2 Metoden trin for trin

Metoden trin for trin er en beskrivelse af kontaktskabelsesperioden og de tre faser i CTI-forløbet.

Beskrivelsen er understøttet af kerneaktiviteter, primære opgaver, hjælpe- og støttepunkter og tjeklister. Der anvendes en række symboler, der defineres nedenfor.



- **Kerneaktiviteter** skal forstås som de hensyn i CTI, der er ufravigelige i tilrettelæggelsen af processen, for at man kan tale om, at der praktiseres et CTI-forløb.



- **CTI-medarbejderens opgaver** er det primære arbejde, som CTI-medarbejderen skal varetage indenfor hver enkelt fase af CTI-forløbet.



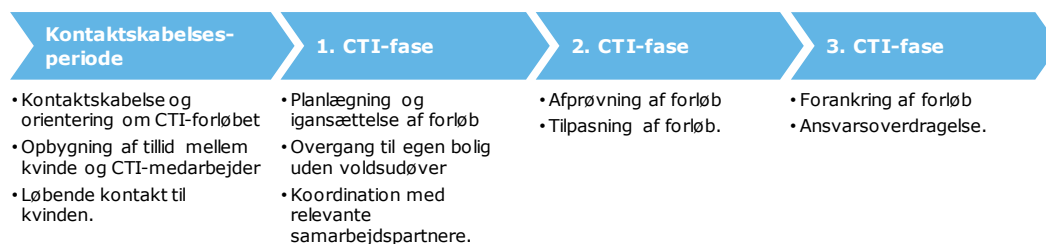
- **Hjælpe- og støttepunkter** er eksempler på konkrete måder at omsætte beskrivelsen af forløbets fremgangsmåde til praksis.



- **Tjeklisterne** er korte opsummeringer af, hvordan processen skal tilrettelægges. Tjeklisterne udgør en overskuelig form for drejebog for hver fase, der skal anvendes for at give en sikkerhed for, at CTI-metodens hensigt efterleves.

I manualen anvendes symbolerne systematisk for at skabe overblik og lette anvendelsen.

Nedenfor er CTI-forløbet illustreret som en flowmodel.



I det følgende foldes kontaktskabelsesperioden og de enkelte faser ud med en beskrivelse af fokus og indhold, opgaver og særlige hjælpe-/støttepunkter. Hver fase rundes af med en tjekliste. Målgruppen for CTI-indsatsen og retningslinjerne for, hvordan kvinden tilbydes en CTI-indsats, er beskrevet på side 5 i afsnittene *Formål med CTI til kvinder på krisecenter* og *Målgruppen for CTI til kvinder på krisecenter*.

Sikkerhed er et centralt tema på tværs af både kontaktskabelsesperioden og CTI-forløbets tre faser. Kvinder, der tager ophold på et krisecenter, har som udgangspunkt frygtet for deres egen sikkerhed, og derfor er sikkerhed og tryghed et vigtigt og gennemgående tema, når kvinden flytter fra krisecentret.

CTI-medarbejderen skal derfor starte forløbet med en gennemgang af både kvindens, eventuelle børns og CTI-medarbejderens egen sikkerhed ved gennemførelse af CTI-forløbet. I forlængelse heraf kan der eventuelt være behov for at udarbejde en sikkerhedsplan samt lave strategier for kvindens sikkerhed på sociale medier, ved møder i Statsforvaltningen, ved udlevering af børn til samvær eller lignende. CTI-

medarbejderen skal desuden igennem forløbets faser løbende have fokus på og tale med kvinden om sikkerhed og tryghed og arbejde videre med relevante udfordringer. Sikkerhed er således et gennemgående tema i hele CTI-forløbet.

Der henvises til afsnittet vedrørende sikkerhed under *Dimensioner i kvindernes liv* på side 29 for opmærksomheds- og støttepunkter i forbindelse med CTI-medarbejderens dialog med kvinden om både kvindens og CTI-medarbejderens sikkerhed.

2.1 Kontaktskabelsesperioden

I kontaktskabelsesperioden etablerer CTI-medarbejderen den indledende kontakt til kvinden og orienterer om forløbet. I denne periode er der fokus på at opbygge tilliden mellem kvinden og CTI-medarbejderen og dermed skabe forudsætningerne for den løbende kontakt fremover.



Kontaktskabelsesperioden i et CTI-forløb har tre kerneaktiviteter:

- Kontaktskabelse og orientering om CTI-forløbet
- Opbygning af tillid mellem kvinden og CTI-medarbejderen
- Løbende kontakt til kvinden.

De tre kerneaktiviteter danner baggrund for CTI-medarbejderens arbejdsopgaver i processen forud for påbegyndelsen af fase 1. Nedenfor beskrives opgaver under de tre kerneaktiviteter særskilt.



2.1.1 Kontaktskabelse og orientering om CTI-forløbet

Det er vigtigt, at CTI-medarbejderen hurtigst muligt, efter at kvinden er kommet ind på krisecentret, tager kontakt til kvinden og aftaler den indledende dialog.



Inden det første møde skal CTI-medarbejderen afklare:

- Hvor kvinden ønsker at afholde mødet
- Om kvinden har særlige ønsker i forbindelse med mødet, der kan gøre hende tryk ved samtalen
- Om kvinden ønsker, at der skal inddrages en tredjepart, som deltager i mødet.

Kvinden skal i den indledende dialog blandt andet informeres om, hvad et CTI-forløb indeholder, og hvad det vil betyde for kvinden at deltage i forløbet.

I orienteringen om forløbet er det vigtigt, at CTI-medarbejderen kommunikerer i et sprog, som kvinden forstår. Informationerne skal som udgangspunkt begrænse sig til de forhold, der er oplistet nedenfor. Yderligere information om selve metoden og principperne bag skal ske ud fra en konkret vurdering af kvindens behov og ønsker.



Før CTI-indsatsen kan påbegyndes, skal kvinden informeres om følgende forhold:

- Deltagelse i et CTI-forløb betyder, at kvinden får en fast kontaktperson (CTI-medarbejderen). CTI-medarbejderen skal dels støtte kvinden i at opbygge et netværk, dels støtte hende i at styrke de kompetencer og ressourcer, som hun skal bruge til at skabe forandring i sit liv og til at opnå et liv uden vold.
- Deltagelse i et CTI-forløb betyder, at kvinden selv skal definere, hvilke problemstillinger der skal arbejdes med, og hvilke aktiviteter der skal sættes i gang. Aktiviteter er et bredt begreb, der dækker over små og større opgaver. Aktiviteter inkluderer eksempelvis hverdagsopgaver, som kvinden ønsker at

blive bedre til at varetage, for eksempel at tage kontakt til egen læge og relevante myndigheder eller at lære at bruge e-Boks. Aktiviteter dækker også længerevarende forløb som deltagelse i et mentorforløb eller opbygning af en tættere relation til eksempelvis en nabo.

- CTI-medarbejderen vil i den første tid støtte kvinden i at etablere sig i boligen og i at få afdækket kvindens behov og støttemuligheder.
- CTI-forløbet strækker sig over en periode på ni måneder, og indebærer at kvinden efterfølgende ikke har kontakt til CTI-medarbejderen.

2.1.2 Opbygning af tillid mellem kvinden og CTI-medarbejderen

Formålet med den indledende kontakt er at skabe et tillidsforhold mellem CTI-medarbejderen og kvinden, så kvindens overgang til en tilværelse uden vold/voldsudøver kan ske under så trygge rammer som muligt.

Erfaringen fra den hidtidige afprøvning af CTI-metoden til kvinder på krisecenter er, at det har betydning for en god relation og opbygning af tilliden i starten af forløbet, at CTI-medarbejderen får historikken fra krisecentret med. CTI-medarbejdere oplever således, at kvinderne føler sig mere trygge i fraflytningen og overgangen til CTI-forløbet, når der har været en god overlevering. Derfor kan det være relevant at tage kontakt til kvindens kontaktperson på krisecentret, hvis kvinden giver samtykke hertil. For at skabe grundlag for et tillidsforhold er det vigtigt, at CTI-medarbejderen forholder sig lyttende over for kvinden og spørger ind til de emner, som kvinden bringer på banen. Det er væsentligt, at kommunikationen har afsæt i kvindens egen oplevelse af sin livssituation, og at CTI-medarbejderen signalerer forståelse for denne. Det kan desuden være med til at opbygge tillid og skabe tryghed for kvinden, at CTI-medarbejderen eksempelvis gør opmærksom på og opfordrer kvinden til at søge diverse ydelser eller andet, som gerne skal være på plads, når kvinden flytter fra krisecentret. Gerne i samråd med krisecentret, som på det tidspunkt har ansvaret for at støtte kvinden. Det er vigtigt, at CTI-medarbejderen forholder sig positivt til og bakker op om kvindens ønsker i forbindelse med udflytningen og støtter kvinden i at koordinere med krisecentret, der fortsat har ansvaret for den praktiske støtte. Nedenfor ses en række støttespørgsmål, som CTI-medarbejderen kan gøre brug af til den indledende samtale med kvinden.



- Hvilken form for støtte har du brug for, når du flytter fra krisecentret?
- Har du bekymringer i forbindelse med at flytte fra krisecentret?
- Hvordan kan jeg eller andre bedst støtte dig?
- Hvilke bekymringer har du i forhold til din egen sikkerhed ved at flytte fra krisecentret?

Erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter er imidlertid, at der ikke altid er mulighed for at opbygge en tillidsfuld relation til kvinden inden udflytning i bolig. Dette kan eksempelvis forekomme, hvis kvinden har opholdt sig på et krisecenter i en anden kommune og først sent i forløbet vælger at flytte handlekommune til kommunen, der tilbyder CTI. I disse tilfælde vil nogle af ovenstående støttespørgsmål fortsat være relevante ved opstarten af fase 1. Når en af kommunens kvinder opholder sig på et krisecenter i en anden kommune, er det vigtigt at være opsøgende for at sikre, at kontaktskabelsesperioden kan gennemføres.

2.1.3 Løbende kontakt til kvinden

Selvom den indledende kontakt har været positiv, kan det i nogle tilfælde være svært at bevare kontakten til kvinden og få sat opfølgende møder i stand. Dette kan delvis imødekommes ved, at CTI-medarbejderen er åben og tydelig i sin kommunikation med kvinden i forbindelse med de indledende møder.

Det er vigtigt, at der fastholdes en anerkendende tone i al kommunikation med kvinden – både efter et møde og i situationer, hvor kvinden har aflyst eller er udeblevet fra et møde. Kvinden og CTI-medarbejderen skal sammen finde ud af, hvordan kontakten bedst skabes og fastholdes.

Erfaringen fra CTI-forløb med kvinder på krisecenter er, at det er vanskeligt at nå at mødes med kvinder, der har både arbejde, fritidsaktiviteter og lignende, der gør det svært for dem at mødes i dagtimerne. Det kan derfor være en fordel med klare aftaler om, hvor ofte man skal mødes, hvor man mødes, og hvornår på dagen man kan mødes. Erfaringen er desuden, at det kan være særlig svært at lave aftaler med unge kvinder og fastholde dem i at mødes jævnligt. CTI-medarbejdere har løst denne udfordring ved at lave klare aftaler med kvinderne og være særlig fleksible i mødeformen.

Case: Udfordringer med at mødes

"Jeg har haft et forløb med en kvinde, hvor det var var utrolig vigtigt med faste aftaler. Kvinden kunne være ret svær at mødes med, da hun trænede to timer dagligt, havde daglige rutiner, hun ikke kunne bryde, og havde aftenarbejde.

Derfor var kontakten i perioder primært over sms og telefon. Derudover prioriterede jeg hende de dage, hvor hun havde mulighed for at mødes, og jeg sørgede for, at vi altid lavede en ny aftale, inden vi skiltes, for at være sikker på, at vi fik en aftale på plads."

- CTI-medarbejder

Nedenfor ses nogle hjælpe- og støttepunkter til, hvordan CTI-medarbejderen kan fastholde løbende kontakt til kvinden.



- Mind kvinden om de møder, der er aftalt, for eksempel ved at sende en sms dagen inden et møde.
- Informer kvinden om, hvordan CTI-medarbejderen kan kontaktes.

2.1.4 Tjekliste

Nedenfor er opstillet en tjekliste, der indeholder centrale opgaver for CTI-medarbejderen i forbindelse med de indledende samtaler med kvinden.

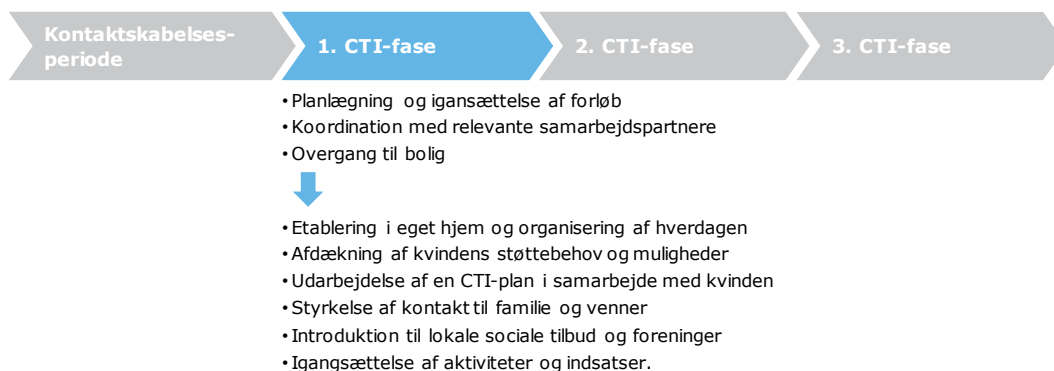


- CTI-medarbejderen skal have skabt kontakt til kvinden og have holdt et eller flere indledende møder med hende.
- CTI-medarbejderen skal have orienteret kvinden om CTI-forløbet, herunder have informeret kvinden om de forhold, der fremgår ovenfor.
- Der er indgået en aftale med kvinden om, hvordan kontakten skal foregå.

2.2 Første CTI-fase

I fase 1 er der fokus på, at kvinden får afklaret sit støttebehov, hvorefter kvinden og CTI-medarbejderen i fællesskab udarbejder en CTI-plan for kvinden, indleder kontakten til relevante støttetilbud og påbegynder aktiviteter. Erfaringen er, at praktiske opgaver i forbindelse med udflytning til bolig ofte fylder meget i fase 1.

Erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter er desuden, at mange kvinder har en sagsbehandler i kommunalt regi, ligesom kvinderne i forvejen har en kontaktperson på krisecentret. Den koordinerende rolle er derfor særlig relevant ved udflytning til bolig.



I fase 1 er der fokus på følgende kerneaktiviteter:



1. At koordinere med relevante samarbejdspartnere og sikre overlevering af viden fra relevante kontaktpersoner
2. At støtte kvinden i at etablere sig i sit hjem og organisere hverdagen
3. At kvinden får støtte til afklaring af sine støttebehov og muligheder
4. At kvinden i samarbejde med CTI-medarbejderen får udarbejdet en CTI-plan, der beskriver kvindens to-tre fokusområder og tilhørende mål
5. At støtte kvinden i at styrke kontakten til familie og venner
6. At kvinden bliver introduceret til lokale sociale tilbud og foreninger
7. At kvinden og CTI-medarbejderen sammen får igangsat aktiviteter og indsatser.

Derudover har erfaringer fra afprøvningsperioden vist, at et centralt opmærksomhedspunkt i samarbejdet mellem kvinden og CTI-medarbejderen er at få etableret et overblik over kvindens sikkerhedssituation og at begynde at arbejde med sikkerhedstiltag. For kvinder med børn omhandler støtten derudover samarbejdet med børnenes far.

Fase 1 er den mest intensive fase i forhold til omfanget af kontakt med kvinden og i forhold til at være med til at understøtte, at der knyttes kontakt til andre relevante støtte- og ressourcepersoner eksempelvis i lokalmiljøet. Det er vigtigt, at CTI-medarbejderen gennem forløbet fastholder fokus og arbejder målrettet med CTI-planen. Hensigten er, at CTI-medarbejderen skal understøtte den kritiske overgangssituation, som kvinden befinder sig i, og i mindre grad andre problematikker, som kvinden måtte have. Kvinden og CTI-medarbejderen skal således have afklaret kvindens støttebehov og sammen sikre, at der kobles andre relevante støttepersoner til kvinden.

En vigtig del af CTI-metoden er, at CTI-medarbejderen har fokus på, at kvinden får skabt kontakt til andre støttetilbud, og på gradvis at overdrage ansvaret til kvinden selv og støttenetværket. Erfaringen fra afprøvningen af CTI til målgruppen er, at det kan være svært at skabe denne kontakt og overdrage ansvaret til støttenetværket, ligesom CTI-medarbejderen kan komme til at løse kvindens udfordringer for hende og påtage sig opgaver, der bør varetages af enten kvinden selv eller støttenetværket/andre støttetilbud. Dette kan både være en udfordring for CTI-medarbejderen, der påtager sig en rolle, som tilgangen ikke indebærer, ligesom det kan have konsekvenser henimod afslutningen af forløbet, hvis kvinden og CTI-medarbejderen ikke har fået opbygget et stabilt netværk af støttepersoner, der kan støtte kvinden på lang sigt. CTI-medarbejderens rolle er i høj grad sammen med kvinden at afklare kvindens støttebehov og derefter skabe kontakten til relevante støttepersoner, som kan understøtte kvindens støttebehov på længere sigt.

Hver af de syv kerneaktiviteter foldes særskilt ud nedenfor.

2.2.1 Koordination med relevante samarbejdspartnere

Mange kvinder har en eller flere sagsbehandlere i kommunalt regi, ligesom kvinderne også har en kontaktperson på krisecentret. Kvinderne kan derfor opleve at møde flere forskellige personer, ligesom de kan have svært ved at danne sig et overblik over de personer, der er involveret i deres forløb. CTI-medarbejderens koordinerende rolle er derfor særlig relevant i perioden, hvor kvinden flytter i bolig, så hun får overblik over relevante kontaktpersoner og disses rolle og funktion i forhold til kvinden og eventuelle børn. For nogle kvinder er en visualisering af deres netværk med til at skabe overblik. Her kan værktøjet til netværksoverblik (se bilag) være en hjælp til at skabe et overblik både over kvindens private og professionelle netværk.

Hvis kvinden ønsker det, er det hensigtsmæssigt hurtigt at skabe en kontakt til øvrige støttetilbud, da der kan være ventelister eller ventetid. CTI-medarbejderen skal have kendskab til organisationer, frivillige tiltag og netværksgrupper i lokalområdet, således at kvinden kan vejledes, i forhold til hvilket tilbud der passer til hendes ønsker og behov. I afprøvningsperioden blev Q-net og Mødrehjælpen eksempelvis fremhævet af CTI-medarbejderne som tilbud, der passer godt til mange af kvinderne i målgruppen.

For at sikre en god overgang til boligen er det desuden relevant at få historikken fra krisecentret med. Det er derfor vigtigt, at CTI-medarbejderen i samarbejde med kvinden kontakter kvindens kontaktperson på krisecentret med henblik på at sikre en god overlevering, ligesom det kan være relevant for kvinden at tage CTI-medarbejderen med til udskrivningsmødet, når hun fräflytter krisecentret. Det er naturligvis vigtigt, at denne overlevering foregår efter ønske fra og i samarbejde med kvinden.

Det er derfor vigtigt, at CTI-medarbejderen i forbindelse med kvindens udflytning fra krisecentret til en bolig:



- Sammen med kvinden får et overblik over relevante sagsbehandlere i kommunalt regi, der kan startes samarbejde med.
- Sammen med kvinden danner sig et overblik over relevante kontaktpersoner og disses rolle og funktion i forhold til kvinden og eventuelle børn.
- Sammen med kvinden sikrer en god overlevering fra kontaktpersonen på krisecentret, herunder eventuelt deltager i udskrivningsmødet.

2.2.2 Etablering i kvindens hjem og støtte til at organisere hverdagen

Centralt i fase 1 er overgangen i forbindelse med, at kvinden flytter fra krisecentret. CTI-medarbejderens primære arbejde består i at understøtte kvinden i at etablere sig i sin nye livssituation og i at organisere hverdagen, herunder understøtte kvinden i at skabe sig et hjem, hvor hun føler sig tryk. Det er vigtigt, at CTI-medarbejderen hele tiden har fokus på, at kvinden bliver selvhjulpne, og understøtter kvinden i at gøre mest muligt selv. CTI-medarbejderen arbejder i kvindens hjem og lokalmiljø med udvikling og styrkelse af kvindens sociale kompetencer og ressourcer.

Det vil variere, hvilken støtte den enkelte kvinde har behov for. Nedenfor er en liste med ideer til, hvilken støtte der kan være væsentlig at yde, i forbindelse med at kvinden skal flytte ind og blive etableret i en bolig.



- Støtte kvinden i at finde løsninger på og/eller selv blive i stand til at klare sin hverdag, for eksempel indkøb og madlavning, tøjvask eller kontakt til daginstitution.
- Støtte til at sikre de økonomiske og administrative forhold vedrørende boligen, for eksempel huslejebetaling og internetbestilling.

Erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter er, at disse praktiske forhold fylder meget i fase 1, og at dette særligt gør sig gældende for kvinder, der ikke har boet alene før, samt for ikkedansktalende kvinder, hvor sprogbarrierer kan

medføre, at de har behov for ekstra støtte til praktiske ting såsom at oprette en bankkonto og tjekke e-Boks.

Selvom de praktiske ting fylder meget i fase 1, oplever CTI-medarbejdere også, at det kan være et middel til at opnå en god, tillidsfuld relation til kvinden, at man ved overgangen til en bolig hjælper med praktiske ting, som kan virke uoverskuelige.

Case: Ikke-dansktalende kvinde, der har levet isoleret fra omverdenen

"Jeg har et CTI-forløb med en kvinde, som er blevet familiesammenført, og som har levet i et voldeligt ægteskab med gentagne ophold på krisecenter. Kvinden er hver gang vendt tilbage til den voldelige ægtefælle, der har truet hende med, at hun ville blive sendt ud af landet uden parrets børn, hvis hun ikke vendte tilbage.

Kvinden har levet isoleret og har derfor ringe kendskab til det danske samfund. Derfor har hun også især behov for praktisk hjælp til at starte et nyt liv i sin egen lejlighed og hjælp til at skabe den bedst mulige hverdag for sine børn."

- CTI-medarbejder

2.2.3 Afdækning af kvindens støttebehov og muligheder

Efter kvinden er flyttet fra krisecentret, indledes CTI-forløbet med en umiddelbar afklaring af, hvilke ønsker til og muligheder for støtte kvinden har. Afdækningen af kvindens ønsker til støtte kan bygge videre på eventuelle tidligere udredninger, planer eller aftaler, der kan være lagt og aftalt med kvinden.

Det er vigtigt, at afdækningen af kvindens behov for støtte har udgangspunkt i kvindens egen oplevelse af sin livssituation.

Afdækningen inddrager centrale temaer i kvindens liv såsom bolig, psykisk og fysisk helbred, økonomi, socialt og familiært netværk, daglige aktiviteter og uddannelses- og arbejdsmarkedskompetencer. Erfaringen fra afprøvningen er desuden at støtte i forhold til samværssager om eventuelle børn fylder meget i starten af CTI-forløbet. Det er CTI-medarbejderens opgave at sikre sig, at alle relevante temaer bliver belyst.

Nedenfor er listet en række hjælpe- og støttepunkter til afdækningen. Udgangspunktet er, at CTI-medarbejderen er der for at støtte kvinden i at fastholde et liv uden vold og herunder opbygge et støttenetværk, der varer ved efter CTI-indsatsen. I den forbindelse kan følgende spørgsmål stilles:

- Kan du fortælle om dine ønsker, behov og udfordringer?
- Hvad har du behov for støtte til?
- Er der familie eller venner, der enten har hjulpet dig løbende, eller som gør det nu?



2.2.4 Udarbejdelse af en CTI-plan med kvinden

Når kvinden har fået belyst sine behov og ønsker til støtte samt nuværende støttenetværk, udarbejder CTI-medarbejderen i fællesskab med kvinden en plan for, hvordan det i CTI-forløbet sikres, at kvinden fremadrettet får den nødvendige støtte i sin hverdag. Dette kan være gennem allerede etablerede (lokale) tilbud og/eller gennem kommunale indsatser.

Kvinden udarbejder i dialog med CTI-medarbejderen, og med udgangspunkt i empowerment-tilgangen, en CTI-plan, der beskriver cirka tre fokusområder, mål og aktiviteter for forløbet. Da forløbet er tidsafgrænset, er det vigtigt, at CTI-medarbejderen og kvinden sammen prioriterer, hvilke behov der kræver øjeblikkelig opmærksomhed, og hvilke behov der kan arbejdes med senere i CTI-forløbet. Der kan være tilfælde, hvor CTI-medarbejderen vurderer, at kvinden har et støttebehov, som

hun ikke selv ser eller ikke ønsker at arbejde med. Her er det vigtigt, at CTI-medarbejderen husker sin rolle som sparringspartner og ikke pålægger kvinden særlige fokusområder, tilbud eller indsatser. CTI-medarbejderen kan i stedet stille spørgsmål og eventuelt udfordre, rådgive og støtte kvinden i processen med at få prioriteret sine behov og fastsætte sine mål, så kvinden kan få det bedste ud af forløbet og ikke mindst bevare motivationen. Det er vigtigt, at CTI-planen er realistisk dels i forhold til kvindens ressourcer, dels i forhold til at indsatsen er tidsafgrænset.

Nedenfor fremgår CTI-medarbejderens primære opgaver i forbindelse med udarbejdelse af en CTI-plan for kvinden:



- Støtte kvinden i at identificere cirka tre fokusområder, der skal arbejdes med i CTI-indsatsen.
- Støtte kvinden i at identificere tilbud, der matcher kvindens behov, i dialog med kvinden og relevante aktører i kommunalt regi, frivillige eller andre private aktører.
- Støtte kvinden i at tage kontakt til støttepersoner/relevante tilbud og arbejde på at få igangsat de forskellige aktiviteter og indsatser.
- Ledsage kvinden til møder med støttepersoner/repræsentanter fra relevante tilbud og støtte kvinden i at gennemføre møderne efter behov.
- Støtte kvinden i at koordinere kontakten mellem de forskellige tilbud, der har aktiviteter, som kvinden deltager i eller er interesseret i at deltage i.
- Støtte kvinden i at koordinere kontakten mellem involverede kommunale instanser. Her kan netværkskortet eventuelt anvendes til at visualisere forskellige kommunale instanser og kontaktpersoner omkring kvinden og eventuelle børn (jævnfør bilag).
- Forankre kvindens behov i kommunale indsatser på området, så det sikres, at indsatsen bliver forankret på myndighedsniveau i kommunen. Desuden sikre, at der udarbejdes en samlet plan for kvindens indsatser hvis relevant og muligt.

CTI-planen udarbejdes i en første version i fase 1, men det skal understreges, at CTI-planen er et levende dokument, der vil udvikle sig løbende igennem CTI-forløbet og særligt i fase 2, hvor den udarbejdede plan samt aktiviteter med videre evalueres og eventuelt justeres i samarbejde med kvinden.

2.2.5 Understøtte kvindens kontakt til familie og venner

Mange voldsudsatte kvinder oplever begrænsninger i deres relationer til venner og familie som følge af, at venner eller familie har taget afstand fra kvindens forhold til voldsudøveren, eller at voldsudøveren har begrænset kvinden i, hvem hun har haft mulighed for at omgås. Desuden lægger mange kvinder selv afstand til familie og venner for at skærme sig mod kritik af forholdet til voldsudøveren.

Flere voldsudsatte kvinder har derfor et begrænset netværk, når de fraflytter krisecentret. Erfaringen fra den hidtidige afprøvning af CTI til kvinder, der fraflytter krisecenter, er desuden, at relationen til venner og familie i en del tilfælde er udfordret af, at kvinden har oplevet isolation. Det kan derfor være relevant at støtte kvinden i at styrke sin kontakt til familie og venner. Dette kan både dreje sig om, hvordan kvinden øger omfanget af kontakten, men det kan også handle om at tale med kvinden om, hvordan hun får opbygget mere positive relationer til venner og familie.

Nedenfor fremgår CTI-medarbejderens primære opgaver i forbindelse med at understøtte kvindens kontakt til familie og venner.



- CTI-medarbejderen støtter kvinden i at styrke en positiv kontakt til venner og familie.
- CTI-medarbejderen støtter kvinden i at genoptage kontakten til familie og venner, som kvinden (eventuelt) har mistet kontakten til som følge af relationen til voldsudøveren.

2.2.6 Introduktion til lokale sociale tilbud og foreninger

En vigtig del af arbejdet handler om, at kvinden integreres i lokalmiljøet og introduceres til de eksisterende tilbud, så hun på sigt kan gøre brug af disse som støtte i sin hverdag. CTI-medarbejderen kan, hvis det er relevant for kvinden, eksempelvis introducere hende til det lokale fritidsliv/foreninger og til lokale støtte- eller selvhjælpsgrupper for ligesindede, dels for at kvinden kan få etableret en relation til medarbejdere på stedet, dels for at etablere et socialt netværk, så eventuel ensomhed og isolation forebygges.

For at understøtte kvinden i at blive integreret i lokalmiljøet og skabe et socialt netværk er det af afgørende betydning, at CTI-medarbejderen kan henvise kvinden til relevante støttetilbud. Dette kræver naturligvis, at der er relevante støttetilbud at henvise til, ligesom det også er en forudsætning, at CTI-medarbejderen har et indgående kendskab til lokalmiljøet og til de eksisterende tilbud indenfor både det kommunale system og hos andre aktører.

Nedenfor fremgår CTI-medarbejderens primære opgaver i forbindelse med introduktion til lokale sociale tilbud og foreninger.



- Støtte kvinden i at tage kontakt til og arrangere møder med relevante støtte- og ressourcepersoner i lokalområdet.
- Understøtte etableringen af støttenetværket omkring kvinden, der gradvist kan overtage CTI-medarbejderens støttefunktion.

Erfaringen fra afprøvningen af CTI er desuden, at CTI-medarbejderen med fordel kan støtte kvinden i at etablere et godt forhold til sine naboer. Et godt naboskab kan være indgangen til lokalmiljøet og kan samtidig få kvinden til at føle sig tryk i sit hjem.

2.2.7 Igangsættelse af aktiviteter og indsatser

Det er CTI-medarbejderens opgave at facilitere og understøtte, at kvinden etablerer en tæt kontakt til de aktiviteter, tilbud og indsatser, som kvinden tilknyttes. CTI-medarbejderen skal hele tiden have fokus på kvindens behov og sikre, at de igangsatte aktiviteter og indsatser imødekommer disse, efterhånden som forløbet skrider frem. I praksis betyder det, at CTI-medarbejderen efter behov følger med kvinden og måske de første gange deltager i møder med de igangsatte tilbud og indsatser, så kvinden bliver tryk ved at deltage. Erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter er, at CTI-medarbejderen ofte følger med kvinderne til aktiviteterne flere gange, før de føler sig trykke nok til at tage afsted alene.

Erfaringen er desuden, at det er vigtigt at igangsætte aktiviteter og indsatser så tidligt som muligt. Det skyldes, at der kan være ventetid på relevante støttetilbud, ligesom det kan tage tid at vurdere, om der er behov for justeringer i indsatsen og aktiviteterne.

Nedenfor fremgår CTI-medarbejderens primære opgave i forbindelse med introduktion til lokale sociale tilbud og foreninger.



- CTI-medarbejderen følger efter behov med kvinden til igangsatte aktiviteter og indsatser, så kvinden føler sig tryk ved at deltage.

2.2.8 Overgang til 2. CTI-fase

Overgangen til CTI-fase 2 sker efter tre måneder. Der er en række ligheder mellem fase 1 og 2, for eksempel er der i begge faser fokus på at igangsætte aktiviteter og herigennem at få opbygget et støttenetværk omkring kvinden. Inden overgangen til fase 2 er det vigtigt, at kvinden er i gang med de aktiviteter og indsatser, der er

defineret i CTI-planen. Ved overgangen til fase 2 vil CTI-medarbejderen og kvinden i fællesskab evaluere og tilpasse CTI-planen og sikre, at den også er relevant for fase 2.

Det er vigtigt at være opmærksom på at fastholde varigheden af faserne og have fokus på overgangene mellem de tre CTI-faser. Det kan for eksempel gøres ved at have et samlet overblik over forløbene på en tavle, i et Excelark eller lignende. Ved at skabe overblik over alle forløb kan der løbende følges op på, om de forløber efter planen.

Det er desuden erfaringen, at det er vigtigt at informere kvinden omhyggeligt om, hvad skiftet mellem de to faser indebærer i forhold til indhold og graden af kontakt. Skiftet fra fase 1 til fase 2 indebærer som udgangspunkt, at det gennemsnitlige timetal for kontakten halveres. Intensiteten i kontakten falder i løbet af den enkelte fase, så overgangen ikke bliver så voldsom. Erfaringen er, at det er vigtigt at gøre kvinden opmærksom på dette ved overgangen til en ny fase. Derudover er det også erfaringen, at det er vigtigt at samle op på, hvor lang tid der er tilbage af forløbet, og hvad der skal ske fremover, så kvinden ikke på et senere tidspunkt bliver overrasket over ændringer i intensiteten i kontakten, fokus i CTI-forløbet eller lignende.

2.2.9 Tjekliste

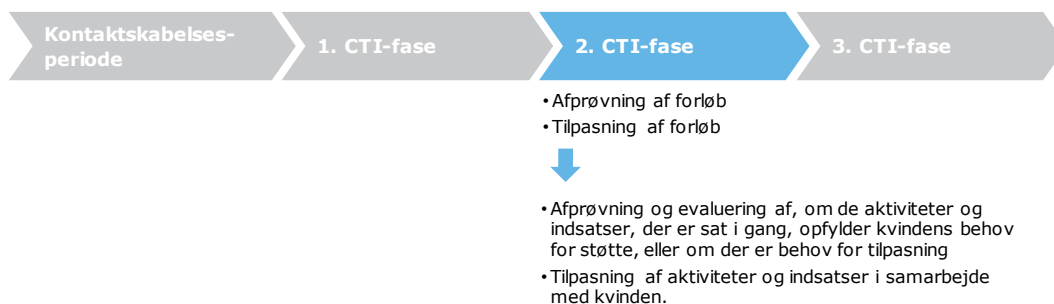
Nedenfor er en tjekliste over de forhold, der skal være opfyldt ved overgangen til CTI-fase 2.



- Økonomi omkring bolig og leveomkostninger er på plads.
- Kvinden skal sammen med CTI-medarbejderen have skabt et overblik over sagsbehandlere og medarbejdere i kommunalt regi, som er relevante at fortsætte eller starte et samarbejde med, ligesom kvinden og CTI-medarbejderen i samarbejde skal sikre kontinuitet i forløbet og en god overlevering fra kontaktpersonen på krisecentret. CTI-medarbejderen kan eventuelt deltage i udskrivningsmødet, hvis kvinden ønsker det.
- Kvinden og CTI-medarbejderen har i samarbejde foretaget en afdækning af kvindens støttebehov og -muligheder.
- Kvinden har i samarbejde med CTI-medarbejderen udarbejdet en CTI-plan.
- Kvinden har påbegyndt et arbejde med at styrke sit støttenetværk.
- Kvinden har i samarbejde med CTI-medarbejderen sikret koordinering med relevante tilbud og kommunale indsatser.
- Kvinden har så vidt muligt og med støtte fra CTI-medarbejderen afholdt møder med relevante tilbud og kommunale indsatser, og de nødvendige aftaler er på plads.
- Kvinden er blevet introduceret til de lokale sociale tilbud og foreninger og har i samarbejde med CTI-medarbejderen igangsat de planlagte aktiviteter og/eller indsatser.
- Hvis relevant, har kvinden i samarbejde med CTI-medarbejderen etableret kontakt til jobcentret for at udarbejde en koordineret plan.

2.3 Anden CTI-fase

Fase 2 løber fra fjerde til og med sjette måned. Formålet med CTI-fase 2 er at afprøve og styrke kvindens støttenetværk og kvindens kompetencer til selv at løse problemer, så hun kan fastholde sin forandrede livssituation. Det primære fokus er at afprøve, evaluere og tilpasse CTI-planen, så den er fleksibel i forhold til kvindens støttebehov. De støttepersoner og -ordninger, der blev etableret kontakt til i fase 1, overtager gradvis ansvaret for at støtte kvinden i hverdagen.



Nedenfor ses de kerneaktiviteter, der arbejdes med i CTI-fase 2.

- Afprøvning og evaluering af, om de aktiviteter og indsatser, der er sat i gang, opfylder kvindens behov for støtte, eller om der er behov for tilpasning
- Tilpasning af aktiviteter og indsatser i samarbejde med kvinden.



Det er vigtigt at tydeliggøre, at den relation, som CTI-medarbejderen opbygger med kvinden, ikke er et mål i sig selv, men et middel til at udføre CTI-opgaver, og relationen skal i sidste ende overdrages til andre. CTI-medarbejderen skal allerede i fase 2 trække sig lidt fra relationen og begynde at arbejde på at gøre sig selv overflødig. Det kan opleves som et stort fokusskift for CTI-medarbejderen, der kan være vant til at arbejde anderledes med relationen til en borger.

Det er derfor også vigtigt, at CTI-medarbejderen sammen med kvinden gør status på, hvad der er sket i fase 1, og hvad der skal ske i fase 2. Samtidig skal det være klart for kvinden, hvilken rolle CTI-medarbejderen spiller i fase 2, og hvordan denne er forskellig fra fase 1. CTI-medarbejderne har gode erfaringer med at markere faseovergangen ved, sammen med kvinden, at sætte fokus på, hvad hun har opnået i forløbet indtil dette punkt. Det har den fordel, at det bliver tydeligt for kvinden, at forløbet nu går ind i en fase, hvor hun i højere grad skal bruge sit støttenetværk og i mindre grad CTI-medarbejderen.

Erfaringen fra den hidtidige anvendelse af CTI til kvinder på krisecenter er desuden, at kvinderne i fase 2, når de praktiske ting er på plads, får overskud til at reflektere over det, de har været udsat for. Derfor begynder kvinderne også på dette tidspunkt at åbne op overfor CTI-medarbejderen, hvilket kan gøre det sværere for CTI-medarbejderen at begynde at trække sig fra relationen. Her er det dog centralt, at CTI-medarbejderen har fokus på at støtte kvinden i at skabe kontakt til andre støttetilbud eller netværkspersoner, som kan støtte kvinden i at bearbejde sine oplevelser med henblik på at opbygge netværk til støttepersoner efter CTI-forløbets afslutning. Tidlig inddragelse af andre støttepersoner kan desuden være med til at lette overgangen ved afslutningen af CTI-forløbet.

Case: Nye udfordringer i fase 2

"Jeg oplever generelt, at det er nogle meget voldsomme ting, der bliver åbnet op for i fase 2. Det er på dét tidspunkt, hvor de praktiske ting er faldet på plads, og relationen er dannet, og det gør, at kvinderne åbner op og involverer én i de ting, de har oplevet.

Det er nogle ret personlige ting, og derfor er det også rigtig svært at sige til dem, når de lige har åbnet op for de ting, at det skal de altså gå over og snakke med Mødrehjælpen om. Det er rigtig svært, og det tager tid, men jeg oplever, at det hjælper lidt, når jeg følger med dem over i andre støttetilbud."

- CTI-medarbejder

Kontakten mellem CTI-medarbejderen og kvinden er dermed mindre intensiv i denne fase, men den er dog stadig regelmæssig, så CTI-medarbejderen fortsat er klar til at rådgive og støtte kvinden, hvis der opstår problemer. Da kontakten mellem kvinden og det nye støttenetværk stadig er relativt ny, kan der være behov for, at CTI-medarbejderen støtter op om relationen. Det kan eksempelvis være ved at deltage i enkelte møder og ved at hjælpe med at finde løsninger i forbindelse med eventuelle konflikter.

Nedenfor udfoldes de to kerneaktiviteter vedrørende henholdsvis afprøvning og tilpasning af aktiviteter og indsatser enkeltvis.

2.3.1 Evaluering af aktiviteter og indsatser

CTI-medarbejderen skal sammen med kvinden evaluere de aktiviteter og indsatser, der er sat i gang. Dette sker ud fra en konkret vurdering af kvindens oplevelse af, om de igangsatte tilbud fungerer efter hensigten.

CTI-medarbejderen arbejder med at støtte kvinden i at fastholde motivationen til at deltage i de forskellige aktiviteter. Der kan være tilfælde, hvor nogle kvinder helt eller delvis mister motivationen til at fortsætte i forløbet. Her er det vigtigt, at CTI-medarbejderen er i stand til at vurdere, hvad der ligger bag kvindens manglende motivation, og tale med kvinden om dette. Det er vigtigt, at CTI-medarbejderen er opmærksom på, at nogle kvinder har udfordringer, der betyder, at de har vanskeligt ved at fastholde fokus over længere tid ad gangen. I de tilfælde kan der være behov for at drøfte kvindens bekymringer og være opmærksom på at skabe tryghed for kvinden i forløbet, for eksempel gennem flere møder og/eller øget kontakt mellem CTI-medarbejderen og kvinden.

Der kan også opstå situationer, hvor det kan være relevant helt at skifte fokusområde, og det kan derfor være relevant, at CTI-medarbejderen og kvinden i fællesskab tilretter CTI-planen. Erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter er, at det særligt er aktiviteter vedrørende eventuelle børn – eksempelvis skoleskift, ny daginstitution, samvær med børnenes far, børnenes trivsel, eventuelt behov for psykolog eller lignende – der kommer til at fylde meget for kvinderne i fase 2, hvor de praktiske ting omkring selve udflytningen til en bolig ofte er på plads.

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter, som CTI-medarbejderen skal være opmærksom på i forbindelse med afprøvning og evaluering af aktiviteter og indsatser.

- At kvinden får støtte til at få hverdagen til at fungere
- At kvinden får støtte til at få forhold til naboer, familie og andre netværkspersoner til at fungere
- At støtte kvinden i at fastholde boligen.



2.3.2 Tilpasning af aktiviteter og indsatser

Det er også i CTI-fase 2, at kvinden sammen med CTI-medarbejderen vurderer, om der skal sættes nye aktiviteter og indsatser i gang på andre områder. Omdrejningspunktet for denne vurdering er, om det støttenetværk, der blev etableret i 1. CTI-fase, er tilstrækkeligt for kvinden, eller om der er behov for, at hun tilknyttes andre tilbud og indsatser. CTI-medarbejderen støtter fortsat kvinden, dog mindre intensivt end i fase 1. I nogle tilfælde kan det dog være nødvendigt kortvarigt at intensivere støtten for at imødekomme kvindens behov, mens støttenetværket i stigende grad overtager.

Det er en konkret og individuel vurdering, hvilken støtte kvinden skal have, og hvor intensiv støtten skal være. Det er væsentligt, at CTI-medarbejderen er opmærksom på balancen mellem på den ene side at holde sig i baggrunden og lade kvinden forsøge at klare tingene selv og på den anden side at stå til rådighed og træde til efter behov, så kvinden stadig føler sig tryk ved forløbet og kan komme til CTI-medarbejderen for at få hjælp og støtte. Af hensyn til at forberede kvinden til at stå på egne ben er det dog vigtigt at forsøge at holde fast i, at fase 2 indebærer en halvering af tidsforbruget sammenlignet med fase 1.

Nedenfor fremgår de primære opgaver, som CTI-medarbejderen skal varetage i forbindelse med tilpasning af aktiviteter.



- Observere, hvordan støttenetværket fungerer.
- Om nødvendigt, hjælpe med at tilpasse og styrke støttenetværket.
- Observere, om støttenetværket fungerer efter hensigten, og evaluere indsatsen sammen med kvinden, så CTI-medarbejderen kan hjælpe med at tilpasse indsatsen, hvis det er nødvendigt.
- Støtte kvinden med det fortsatte arbejde med hendes mål – og eventuelt med at justere disse efter behov.

2.3.3 Overgang til 3. CTI-fase

Overgangen til CTI-fase 3 sker seks måneder efter opstart af CTI-forløbet og tre måneder efter, at fase 2 er igangsat. Ved overgangen til CTI-fase 3 er der foretaget justeringer i CTI-planen, hvis afprøvningen af aktiviteterne og indsatsen i praksis har givet anledning til det. Ansvar overdrages nu til kvinden og hendes netværk, herunder de tilbud og støttepersoner, som den videre indsats forankres hos.

Erfaringen fra den hidtidige afprøvning af CTI til kvinder, der fraflytter krisecenter, er, at det er vigtigt at informere kvinden tydeligt om, hvad skiftet til forløbets sidste fase indebærer i forhold til indhold og graden af kontakt, ligesom det også er vigtigt at forberede kvinden på, at forløbet går ind i sin sidste fase og dermed snart skal afsluttes.

2.3.4 Tjekliste

Nedenfor fremgår de forhold, der skal være opfyldt ved overgangen til CTI-fase 3.

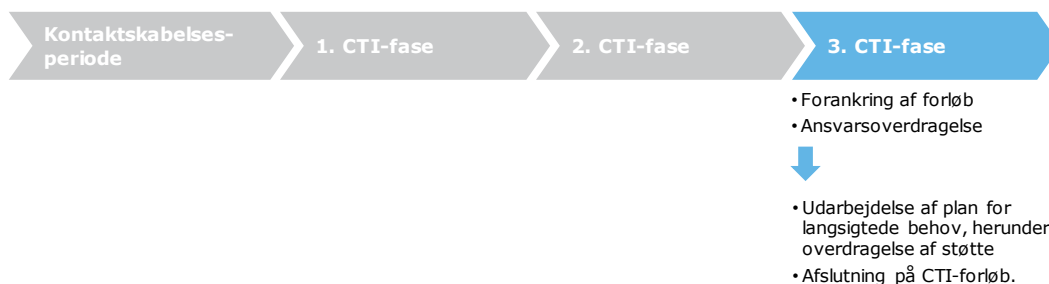


- Kvinden og CTI-medarbejderen foretager evaluering af aktiviteter og indsatser.
- Kvinden og CTI-medarbejderen skal have foretaget eventuelle ændringer af CTI-planen.

2.4 Tredje CTI-fase

Fase 3 løber fra starten af syvende måned til udgangen af niende måned. Formålet med CTI-fase 3 er at afslutte forløbet med, at kvinden har et stabilt støttenetværk. Det er i denne fase, der sker endelig overdragelse af ansvaret for kvindens fremtidige støtte til kvinden selv og til det støttenetværk, der er blevet etableret undervejs i CTI-forløbet. Da flere kvinder vil have behov for fortsat støtte efter CTI-forløbet,

udarbejdes der en overdragelsesplan for kvindens langsigtede mål og støttebehov samt en plan for en videre indsats, hvis det er nødvendigt.



Nedenfor ses de kerneaktiviteter, der er styrende for CTI-fase 3.

- Udarbejdelse af en overdragelsesplan for langsigtede behov, herunder overdragelse af støtte
- Afslutning af CTI-forløb.



Ved overgangen til fase 3 ændrer CTI-medarbejderens rolle sig endnu en gang, og det er derfor vigtigt at starte fasen med at gøre det klart for kvinden, hvilken rolle CTI-medarbejderen har i denne afsluttende fase, samt hvad kvinden kan forvente i forhold til intensiteten i kontakten med videre. Som udgangspunkt halveres det gennemsnitlige timeforbrug endnu en gang fra fase 2 til fase 3, og det er vigtigt, at kvinden på forhånd forberedes på denne ændring i intensiteten i kontakten.

Som ved den sidste faseovergang kan overgangen markeres med en fælles status og eventuelt en markering af de mål og milepæle, kvinden har opnået indtil nu. Det er samtidig vigtigt at gøre det klart, at afslutningen på forløbet nærmer sig, og at støttenetværket nu skal være kvindens primære støtte.

Erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter er, at nogle kvinder i forløbets sidste fase ikke føler sig klar til at afslutte CTI-forløbet, ligesom nogle kvinder også trækker sig fra relationen til CTI-medarbejderen. Det er derfor meget vigtigt, at overdragelsen af støttefunktionen er godt forberedt, så kvinden føler sig tryk i forhold til, at CTI-forløbet afsluttes.

Erfaringen er desuden, at der kan være nye aktiviteter, der begynder at fylde for kvinderne på dette tidspunkt i forløbet. Det ses eksempelvis, at særligt aktiviteter vedrørende kvindernes uddannelses- og arbejdssituation kommer til at fylde mere i CTI-forløbets fase 3.

Nedenfor beskrives de to kerneaktiviteter vedrørende overdragelse og afslutning af CTI-forløbet enkeltvis.

2.4.1 Udarbejdelse af overdragelsesplan og overdragelse af støtte

Eftersom CTI-forløbet afsluttes i denne fase, er det afgørende at få støttenetværket omkring kvinden endeligt på plads. CTI-medarbejderens primære opgave i fase 3 er at sikre, at netværket har den nødvendige stabilitet til at støtte kvinden fremadrettet i det omfang, der er nødvendigt, og at kvinden er tryk ved, at forløbet afsluttes.

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter, som CTI-medarbejderen skal være opmærksom på i denne fase.

- At kvinden får den nødvendige støtte til at klare hverdagen
- At kvinden overholder sine forpligtelser i forhold til at blive i boligen.



Kvinden og CTI-medarbejderen afholder et eller flere møder med de vigtigste personer i kvindens støttenetværk. Formålet med møderne er, at kvinden, med støtte fra CTI-

medarbejderen og i samarbejde med støttenetværket, udarbejder en overdragelsesplan med den nødvendige støtte, der gør det muligt for kvinden at leve et selvstændigt liv i egen bolig uden vold. Møderne skal gerne finde sted senest en måned før forløbets afslutning, da det kan være nødvendigt at foretage mindre ændringer i kvindens aktuelle indsatser. Det er erfaringen, at det kan være vanskeligt at samle alle relevante aktører til samme møde, hvorfor dette skal planlægges i god tid. Alternativt kan der afholdes særskilte møder med de enkelte samarbejdspartnere.

Nedenfor fremgår de primære opgaver, som CTI-medarbejderen skal varetage i forbindelse med overdragelse af støtte.



- Støtte kvinden i at få afklaret, om hun fortsat har behov for individuel støtte efter CTI-forløbets afslutning
- Støtte kvinden i at koordinere samarbejdet med støttenetværket, så det er formaliseret inden CTI-forløbets afslutning
- Sammen med kvinden mødes med støttenetværket for at forankre overdragelsen af støtte
- Støtte kvinden i at slå støttepersonernes rolle fast, herunder forankre ansvaret for støtte hos én aktør i støttenetværket, enten hos en person i kvindens familie eller øvrige netværk eller hos en kommunal kontaktperson/sagsbehandler
- Støtte kvinden i at sikre, at støttenetværket er på plads og klar til at varetage støtten af kvinden
- Støtte kvinden i at udvikle en overdragelsesplan for, hvordan den fortsatte støtte fra det opbyggede støttenetværk skal varetages efter CTI-forløbets ophør.

2.4.2 Afslutning af CTI-forløb

Efter ni måneder afsluttes CTI-forløbet. Ved afslutningen af CTI-forløbet er det vigtigt, at CTI-medarbejderen og kvinden sammen ser tilbage på forløbet og taler om kvindens fortsatte mål og drømme. Det er vigtigt, at CTI-medarbejderen signalerer overfor kvinden, at vedkommende har tillid til, at kvinden med støtte fra det etablerede støttenetværk kan fastholde de forandringer, som hun har opnået i sit liv.

Erfaringen fra afprøvningen er, at nogle kvinder har svært ved at give slip, når CTI-forløbet skal afsluttes. Her er det centralt, at kvinden sammen med CTI-medarbejderen har sikret, at der er opbygget et stærkt netværk af støttepersoner omkring kvinden, og at kvinden og CTI-medarbejderen har tillid til dette støttenetværk og at CTI-medarbejderen lader kvinden stå på egne ben.

Erfaringen er desuden, at det kan være vigtigt med en markering af, at forløbet slutter. Flere CTI-medarbejdere har således gode erfaringer med en fejring af, at forløbet slutter, hvor de sammen med kvinden ser tilbage på alt det, kvinden har opnået i løbet af CTI-forløbet. Afslutningen kan eksempelvis fejres med en cafetur eller lignende, ligesom flere CTI-medarbejdere har gode erfaringer med at skrive et afsluttende brev til kvinden om, hvilke forandringer CTI-medarbejderen oplever, at kvinden har skabt i sit liv.

Case: Udfordring med at afslutte kontakten ved CTI-forløbets afslutning

"Da jeg skulle afslutte et forløb med en kvinde, oplevede jeg, at hun blev ved med intensivt at kontakte mig i form af både opkald og beskeder med videre.

Kvinden følte klart, at jeg havde svigtet hende, fordi jeg ikke havde mulighed for at fortsætte kontakten efter CTI-forløbet, og hun var ikke interesseret i at benytte det støttenetværk, som vi sammen havde opbygget omkring hende i løbet af CTI-forløbet.

Jeg mødte hende tilfældigt på et senere tidspunkt, hvor hun kunne fortælle, at hun alligevel var begyndt at gøre brug af de tilbud, vi havde besøgt sammen under CTI-forløbet, efter jeg havde trukket mig fra relationen."

- CTI-medarbejder

Case: En god afslutning

"I hele forløbet havde vi fokus på, at støtten var tidsbegrænset, og at der blev iværksat anden støtte, der kunne overtage, når forløbet endte. Alligevel blev kvinden mere og mere bekymret for at afslutte sit forløb hos mig, og i fase 3 kontaktede hun mig hyppigere end tidligere.

Jeg havde derfor i min supervision stor fokus på, hvordan jeg skulle afslutte forløbet på en god måde. Det skete blandt andet ved, at vi fejrede afslutningen, hvor vi snakkede om alt det, hun havde nået i løbet af de seneste ni måneder, fremfor at fokusere på, at forløbet nu var slut."

- CTI-medarbejder

2.4.3 Tjekliste

Nedenfor fremgår en tjekliste for de forhold, der skal være opfyldt ved afslutningen af CTI-forløbet.



- Kvinden og CTI-medarbejderen har sikret, at der er etableret et støttenetværk omkring kvinden, der kan tage over efter afslutningen af forløbet
- Kvinden og CTI-medarbejderen har afholdt overdragelsessamtaler med kvindens støttenetværk
- Kvinden og CTI-medarbejderen har sammen med støttenetværket udarbejdet en overdragelsesplan
- Kvinden har i samarbejde med CTI-medarbejderen forankret ansvaret for den langsigtede støtte efter forløbets ophør hos én person fra støttenetværket, for eksempel en kommunal sagsbehandler.

3 Dimensioner i kvindernes liv

3.1 En helhedsorienteret indsats

For at sikre, at CTI-forløbet bliver en helhedsorienteret og sammenhængende indsats, er det væsentligt, at der arbejdes med flere forskellige temaer eller dimensioner af kvindens liv. Det overordnede princip for arbejdet med CTI-metoden er en stabilisering af støtten i overgangsfasen, hvor kvinden flytter fra krisecenter til egen bolig uden voldsudøveren.

Den individuelle støtte forsøges opnået gennem praktisk og social støtte, der favner flere dimensioner af kvindens liv, for eksempel stabilisering af økonomi, hjælp til at strukturere dagligdagsaktiviteter og hjælp til at skabe, genskabe eller forbedre sociale relationer.

For at styrke kvindens forudsætninger for at kunne leve et selvstændigt liv i egen bolig med mulighed for at være social og have et aktivt fritids- og arbejdsliv er det vigtigt, at kvinden og CTI-medarbejderen sammen prioriterer, hvilke temaer og fokusområder det er vigtigst at arbejde med, og beslutter, hvordan der skal arbejdes med disse.

Hvilke temaer, der skal arbejdes med, afhænger af kvindens behov for støtte. Erfaringsmæssigt kan følgende syv temaer dog fremhæves som særligt væsentlige for resultatet af kvindernes CTI-forløb.

1. Fysisk og psykisk helbred
2. Sikkerhed
3. Daglige aktiviteter
4. Netværk og sociale relationer
5. Økonomi
6. Bolig
7. Uddannelses- og arbejdsmarkedstilknytning.

Det skal bemærkes, at der er tæt sammenhæng mellem de nævnte temaer og temaerne i Voksenudredningsmetoden. Desuden skal bemærkes, at børn og relationen til børnenes far vil være et tema, der fylder meget for kvinder med børn, herunder samvær og eventuel skilsmisse.

I det følgende gives en beskrivelse af, hvorfor hvert enkelt tema er identificeret som væsentlig for resultatet af kvindens CTI-forløb. CTI-medarbejderens primære opgave(r) klagøres, ligesom der gives eksempler på forhold, som kan være vigtige at arbejde med.

3.1.1 Fysisk og psykisk helbred

Undersøgelser viser, at partnervold ofte medfører langvarige psykiske og fysiske helbredsproblemer.¹¹ Erfaringerne fra CTI-afprøvningen viser da også, at kvinderne er sårbare psykisk, ligesom mere end halvdelen af kvinderne ved opstarten af CTI-forløbet også føler sig begrænsede i daglige aktiviteter som følge af deres fysiske helbred.

¹¹ Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".

Kvinder på landets krisecentre har en hyppigere kontakt til sundhedsvæsenet end den almene kvindelige befolkning, herunder flere besøg ved almen læge, indlæggelser og ambulante besøg samt et større antal skadestuekontakter. Kvinder på krisecentre har desuden en større brug af psykolog og en højere grad af kontakt til det regionale psykiatriske sygehusystem end den kvindelige befolkning som helhed.¹² Erfaringen fra arbejdet med CTI til kvinder, der fraflytter krisecenter, viser, at de traumatiske reaktioner i familier med vold måske først blive tydelige, når volden er stoppet.

Knap halvdelen af de kvinder, der har haft ophold på krisecenter i 2016, oplevede symptomer på PTSD.¹³ Erfaringer fra kvindekrisecentre peger desuden på, at kvinder og børn, når de har overstået de akutte vanskeligheder, er flyttet på krisecenter eller for sig selv i en ny bolig og for alvor skal til at have et nyt liv, kan få nye problemer. Både mor og børn kan udvikle en række belastningsreaktioner som for eksempel koncentrationsbesvær eller depressive reaktioner, som kan være medvirkende til, at kvinden vælger at flytte tilbage til en voldelig partner, fordi hun ikke tror, hun kan klare at leve alene, og det er derfor, hun får det dårligere.¹⁴

Erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter er også, at flere kvinder oplever et fald i deres trivsel eller vurdering af egne evner til eksempelvis at drage omsorg for sig selv, en forværring af deres psykiske helbred eller lignende, efter de er veletablerede i en bolig. CTI-medarbejderne oplever således, at nogle kvinder får tid til at reflektere over dét, de har været udsat for, når de er veletablerede i en tryk bolig, og at denne tid til refleksion medfører, at kvinderne åbner op for nogle oplevelser, som kan give anledning til psykiske reaktioner.

Hvis det er relevant i forhold til den enkelte kvinde, er det CTI-medarbejderens opgave at støtte hende i at tage kontakt til og lave aftaler med sundhedssystemet eller behandlingstilbud, så hun får den fornødne behandling for sine fysiske og/eller psykiske helbredsproblemer. Det er vigtigt, at CTI-medarbejderen er opmærksom på, at kvinden kan have psykiske udfordringer som følge af den vold, hun har været udsat for. For nogle kvinder kan det tage lang tid, før de er klar til at tale om deres psykiske helbred. CTI-medarbejderen skal både støtte kvinden i at få den nødvendige hjælp til sine psykiske udfordringer, men samtidig støtte hende i at fokusere på egne ressourcer og på det, der lykkes i hverdagen.

Case: Støtte til kontakt til sundhedssystemet

"Jeg har haft et CTI-forløb med en kvinde, der havde en spiseforstyrrelse, som hun gerne ville i behandling for. Vi tog derfor kontakt til et behandlingssted for spiseforstyrrelser, som kunne hjælpe og guide i forhold til mulig behandling.

Derudfra udarbejdede kvinden og jeg i fællesskab et brev til kvindens læge, som vi fik sendt, ligesom jeg hjalp med at bestille tid til konsultation. Derefter blev kvinden henvist til behandling for spiseforstyrrelse, som hun startede op ved afslutningen af CTI-forløbet."

- CTI-medarbejder

¹² Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".

¹³ Socialstyrelsen. 2017, "Årsstatistik 2016. Kvinder og børn på krisecenter. Nøgletal og temaanalyser".

¹⁴ Christensen og Servicestyrelsen, Børn og unge, 2011, "Børn i familier med vold – teorierne bag behandlingsmodellerne", Servicestyrelsen, Børn & Unge.

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter til, hvordan der kan arbejdes med kvindens fysiske og psykiske helbred. Afhængigt af kvindens behov kan CTI-medarbejderen:



- Støtte kvinden i at bestille tid hos lægen og eventuelt følge med hende til lægen
- Støtte kvinden i at få henvisning til en psykolog
- Undersøge, hvem der kan vurdere, om der er behov for tilbud i kommunalt regi som for eksempel et forløb for borgere med angst, eller om det er relevant, at kvinden tilknyttes supplerende recovery-understøttende tilbud, for eksempel gruppeforløb for voldsramte
- Følge med kvinden til undersøgelser og behandling og understøtte, at hun kommer til aftalte undersøgelser, behandling osv.

3.1.2 Sikkerhed

Kvindekrisecentret er et sted, kvinden tager hen, når hun frygter for sin sikkerhed. Sikkerhed og tryghed er derfor et vigtigt tema for hovedparten af kvinderne, når de flytter fra krisecentret ud i en bolig uden voldsudøveren.¹⁵ Uanset om der er tale om en reel trussel eller ej, kan frygten for vold blive styrende for kvindens adfærd.¹⁶ Eksempelvis vil voldsudsatte kvinder, der har forladt det voldelige forhold og er flyttet ind på et krisecenter, i mange tilfælde være bekymrede for at flytte i egen bolig og for at bevæge sig ud i det offentlige rum af frygt for at møde voldsudøveren.¹⁷

For kvinder, der ikke har permanent opholdstilladelse, er der desuden en række sikkerhedsspørgsmål i forbindelse med kvindens muligheder for at kunne blive boende i landet. Der er ydermere en skærpet sikkerhedssituation for kvinder udsat for æresrelateret vold.¹⁸

Case: Trussel fra voldelig ægtefælle om udsendelse af landet

"Jeg har et CTI-forløb med en kvinde, som er blevet familiesammenført, og som har levet i et voldeligt ægteskab, med gentagne ophold på krisecenter.

Kvinden er hver gang vendt tilbage til den voldelige ægtefælle, som har truet hende med, at hun ville blive sendt ud af landet uden parrets børn, hvis hun ikke vendte tilbage til deres fælles hjem."

- CTI-medarbejder

Kvinden har mulighed for at få hjælp og rådgivning om sikkerhedsspørgsmål, mens hun er på selve kvindekrisecentret, hvor der er medarbejdere til stede¹⁹. Fokus på sikkerhed er også højt prioriteret, når kvinden flytter fra krisecentret. Det er afgørende, at man sikrer, at kvinden er i sikkerhed, og blandt andet skaber sikkerhed for, at der ikke opstår ny vold.²⁰ I nogle tilfælde kan det derfor være relevant at foretage en fysisk sikring af boligen, så det er vanskeligt at bryde ind. I andre tilfælde kan kvinden, efter politiets afgørelse, få en overfaldsalarm, så hun kan tilkalde politiet,

¹⁵ Johnson, 2008, "A typology of Domestic Violence. Intimate terrorism, violent resistance, and situational couple violence", Northeastern University Press samt Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".

¹⁶ Jensen og Nielsen, 2005, "Når vold er hverdag – en undersøgelse af mænds vold mod kvinder i nære relationer", Vfc Socialt Udsatte og LOKK 2005.

¹⁷ Lundgren, 2001. "Våldets normaliseringsproces – Två parter – två strategier".

¹⁸ Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".

¹⁹ Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".

²⁰ Christensen og Servicestyrelsen, 2011. "Børn i familier med vold – teorierne bag behandlingsmodellerne".

hvis det skulle blive nødvendigt. Det kan ligeledes være relevant at drøfte tilhold, opholdsforbud eller bortvisning med politiet, som kan træffe afgørelse herom.²¹

En anden mulighed er at udarbejde en sikkerhedsplan for, hvad der skal gøres, hvis der opstår ny vold.²² Udarbejdelsen af sikkerhedsplanerne bliver også en måde, hvorpå de fagprofessionelle omkring den voldsudsatte kvinde får indsigt i hendes situation.²³ Sikkerhedsplanens primære formål er at beskrive mulige flugtstrategier, hvis en voldelig situation skulle opstå. Kvinden opmuntres til at samle sine og eventuelle børns nødvendige ejendele, for eksempel penge, tøj og id, og gemme disse et sted, hvor hun kan tilgå dem hurtigt i tilfælde af en nødsituation – gerne et andet sted end dér, hvor hun frygter, den voldelige situation vil opstå.

Derudover kan kvinden planlægge en flugtvej og en destination for flugten, for eksempel et kvindekrisecenter, familie og venner eller politiet. Destinationen skal helst være et sted, den voldsudøvende ikke kender til, og hvor den voldsudøvende dermed ikke vil lede efter hende. En yderligere sikkerhedsforanstaltning kan være at identificere et sted i boligen, hvor kvinden kan låse sig inde og ringe efter politiet.

Udover en sikkerhedsplan for, hvad der skal gøres, hvis voldsudøveren opsøger kvinden på bopælen eller lignende, bør det overvejes, hvordan man sikrer kvindens sikkerhed i situationer, hvor hun ikke kan undgå at omgås voldsudøveren. Dette er særligt ved møder i Statsforvaltningen vedrørende samværsager, eventuelle retssager og ved udlevering af børn til samvær. Det er vigtigt at tale med kvinden om mulige bekymringer og strategier for at håndtere disse situationer, hvor kvinden ikke kan undgå at omgås voldsudøveren.

Det er desuden centralt i sikkerhedsplanlægningen at drøfte sikkerhed på telefon og sociale medier. Det kan være centralt både at drøfte strategier for, hvordan kvinden kan reagere, hvis den voldsudøvende kontakter hende, men også hvordan hun kan tackle eventuel rygtespredning. Det er desuden relevant at tale med kvinden om, at det er vigtigt for hende at overveje nøje, hvad hun selv deler på sociale medier, særligt hvis hun lever skjult for voldsudøveren.

Case: Udfordring med at møde tidligere ægtefælle

"Jeg har netop afsluttet fase 1 med en kvinde, der har en søn, og som har haft meget svært ved at acceptere det forliste forhold, og at sønnen ikke længere har en kernefamilie. Fokus i fase 1 har derfor været på at erkende omfanget af den vold, hun har været udsat for, og at nå frem til en beslutning om at anmelde volden og søge om skilsmisse.

Derudover har møder med Statsforvaltningen om samvær med sønnen fyldt meget. Ægtefællen har lagt et ekstremt pres på kvinden, og vi har derfor brugt tid på at øve rollespil for at forberede kvinden på det massive pres, som manden lægger på hende til møderne i Statsforvaltningen."

- CTI-medarbejder

²¹ <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=140188>.

²² Johnson, 2008. "A Typology of Domestic Violence: Intimate Terrorism, Violent Resistance, and Situational Couple Violence".

²³ Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".



Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter til, hvordan der kan arbejdes med sikkerhed. Afhængigt af kvindens behov kan CTI-medarbejderen:

- Drøfte sikkerhed og mulige sikkerhedsrisici med kvinden
- Indgå i en afklaring af sikkerhed for kvinden og udarbejdelse af en sikkerhedsplan
- Støtte kvinden i at få styrket sikkerheden i boligen
- Drøfte sikkerhed på telefon, sociale medier, møder i Statsforvaltningen med videre med kvinden.

Det er desuden erfaringen, at CTI-medarbejderen også bør overveje sin egen sikkerhed i tilfælde, hvor voldsudøveren reagerer mod CTI-medarbejderen.

3.1.3 Daglige aktiviteter

Når kvinden skal etablere et nyt hjem for sig selv, og i mange tilfælde også for sine børn, kan hun have behov for støtte og redskaber til at skabe en tryk og struktureret hverdag. Kvinden kan være udfordret af, at hun mangler en partner til at være sammen med om hverdagens aktiviteter og gøremål.

For de mange kvinder på krisecenter, der har børn, er det herudover vigtigt at blive fortrolig med at udfylde nye roller som forælder, og kvinderne skal eventuelt samarbejde med barnets far om forældreskabet for deres fælles børn.

Nogle kvinder kan have svært ved at træffe selvstændige beslutninger og håndtere hverdagens praktiske opgaver, fordi de har været udsat for vold, hvor den voldsudøvende har styret og kontrolleret deres liv. Oplevelsen af at stå helt alene med ansvaret for disse mange hverdagsudfordringer kan skabe kaos og angst – og være den udløsende faktor til, at kvinden søger tilbage til den voldsudøvende partner. Når hverdagen bliver mere overskuelig, får kvinden omvendt mere overskud til at arbejde med sig selv og sine børn.²⁴

41 procent af kvinderne på krisecentre i 2017 var ikke danske statsborgere.²⁵ For en del af disse kvinder kan begrænsede sproglige færdigheder gøre livet på egen hånd overvældende og uoverkommeligt, idet partneren kan have fungeret som bindeled mellem hjemmet og det omgivende samfund. Sammen med mange andre faktorer kan dette bidrage til, at kvinden søger tilbage til et parforhold med vold, da en selvstændig tilværelse bliver for uoverskuelig.²⁶

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter til, hvordan der kan arbejdes med kvindens daglige aktiviteter. Afhængigt af kvindens behov kan CTI-medarbejderen:



- Understøtte, at kvinden får sat hverdagens aktiviteter i system
- Støtte kvinden i at udføre og deltage i aktiviteterne
- Foretage en telefonopringning eller sende en sms, der minder kvinden om, hvornår aktiviteten foregår
- Følge med kvinden hen til det sted, hvor aktiviteten foregår
- Støtte kvinden i at tilegne sig de fornødne sprogkompetencer til at kunne begå sig på egen hånd.

²⁴ Servicestyrelsen, Børn & Unge, 2011. "Børn og kvinder i familier med vold – indsatser og efterværn", Servicestyrelsen, Børn & Unge.

²⁵ Danmark Statistik, statistikbanken, tabel: KRISE2.

²⁶ Servicestyrelsen, Børn & Unge, 2011. "Børn og kvinder i familier med vold – indsatser og efterværn", Servicestyrelsen, Børn & Unge.

3.1.4 Netværk, familie og sociale relationer

I voldsudsatte familier med børn har kvinden ofte været så optaget af at afværge og forebygge volden, at hun har brugt det meste af sin energi herpå. Det kan medføre, at kvinden ikke har overskud til at koncentrere sig om børnene og relationen mellem mor og barn. Kvinden har i nogle tilfælde ikke haft overskud til at forholde sig til, hvordan børnene oplever og reagerer på, at de har levet i en familie med vold. Mange voldsudsatte er desuden af den opfattelse, at børnene ikke har opdaget volden, selvom børn typisk er bevidst herom.²⁷ For disse kvinder kan det derfor være relevant at have fokus på børnenes signaler, og på hvordan man taler med børnene om volden og sætter ord på noget, man ofte ikke sætter ord på, når man lever med volden.

Erfaringerne fra CTI-forløb på kvindekrisecentre viser, at relationen til børnenes far, der ofte er voldsudøveren, også kan være svær. Erfaringen fra afprøvningen er, at en stor del af kvinderne har børn, og at børnenes far i cirka ni ud af ti tilfælde også er voldsudøver. Det er derfor heller ikke overraskende, at kvinderne i langt de fleste tilfælde oplever at have et meget dårligt samarbejde med børnenes far, hvilket også besværliggør rollen som forælder samt håndteringen af samvær, forældremyndighedsspørgsmål og skilsmisse.

Case: Konfliktfyldt samarbejde med eksmanden

"Jeg har et CTI-forløb med en kvinde, der har mange ressourcer, og som eksempelvis har styr på job, bolig og økonomi. Hun har ikke så meget kontakt til sin familie, men hun har et stort netværk bestående af venner og veninder.

Kvindens store udfordring er hendes eksmand, der også er børnenes far og voldsudøver. Gennem hele CTI-forløbet har det været dét, der har fyldt, ligesom der gennem hele forløbet har kørt en retssag vedrørende forældremyndighed og bopælspligten."

- CTI-medarbejder

Nogle voldsudsatte kvinder har desuden oplevet begrænsninger i deres sociale relationer. Det kan både skyldes, at nogle personer i netværket har taget afstand fra kvindens forhold til voldsudøveren og dermed har trukket sig fra relationen til kvinden, ligesom kvinden også kan have oplevet begrænsninger i, hvem hun har haft mulighed for at omgås som følge af kontrol fra voldsudøveren. Disse personer kan muligvis drages ind i kvindens netværk igen. Modsat kan nogle kvinder også opleve, at personer i deres netværk tager afstand fra kvinderne som følge af, at disse personer tager den voldsudøvendes parti.

Herudover udvikler mange voldsudsatte kvinder et usikkert tilknytningsmønster, som giver dem problemer med at knytte nære relationer og opretholde et socialt netværk. Den vold, kvinden er blevet udsat for af sin partner, påvirker både kvindens tankesæt om sig selv, hendes følelsesliv og sociale relationer.²⁸ Når kvinden flytter i egen bolig uden voldsudøver, kan der derfor opstå følelser af utryghed og ensomhed. Det er også erfaringen fra afprøvningen af CTI til kvinder på krisecenter, at de voldsudsatte kvinder generelt er mere ensomme end kvinderne i almenbefolkningen.

For de fleste kvinder er det relevant at finde aktiviteter udover job og uddannelse, der kan give indhold og mening i deres liv. Det kan være aktivitets- og netværkstilbud,

²⁷ Servicestyrelsen, Børn & Unge, 2011. "Børn og kvinder i familier med vold – indsatser og efterværn", Servicestyrelsen, Børn & Unge.

²⁸ Servicestyrelsen, Børn & Unge, 2011. "Børn og kvinder i familier med vold – indsatser og efterværn", Servicestyrelsen, Børn & Unge.

fysiske aktiviteter eller aktiviteter i forhold til kvindens interesser. For nogle kvinder kan der være et ønske om at deltage i sociale aktiviteter, for eksempel i en forening eller i kommunale aktivitetstilbud. For andre kan frivilligt arbejde også være en mulighed, hvor de oplever at kunne gøre en forskel for andre. En vigtig del af arbejdet består i den forbindelse i at skabe kontakt til allerede eksisterende tilbud i lokalmiljøet, afhængigt af kvindens interesser og behov.

For kvinder med børn kan det være meningsfyldt at opbygge en god relation til de øvrige forældre i barnets daginstitution eller skole. Dette er et naturligt fællesskab med fælles interesser, ligesom det kan være et sted, hvor kvinden arbejder på at gøre noget godt for sine børn, samtidig med at hun opbygger et netværk. CTI-medarbejderen kan eksempelvis støtte kvinden i at deltage i forældremøder ved for eksempel at hjælpe med at forberede spørgsmål, som kvinden gerne vil stille, eller tale med kvinden om, hvordan hun håndterer en situation med mange mennesker. Det er vigtigt at tage hensyn til, at kvinderne kan have et meget forskelligt udgangspunkt for at deltage i sådanne aktiviteter. Nogle har det måske fysisk eller psykisk så dårligt, at de ikke føler sig i stand til at deltage, mens andre giver udtryk for et ønske om at deltage, men de er måske usikre på, hvad de kan magte. Erfaringen fra afprøvningen er også, at CTI-medarbejderne i nogle tilfælde må følge med kvinden til diverse aktiviteter to-tre gange, før kvinden føler sig i stand til at deltage uden CTI-medarbejderen.

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter til, hvordan der kan arbejdes med kvindens netværk og sociale relationer. Afhængigt af kvindens behov kan CTI-medarbejderen:



- Støtte kvinden i at få afdækket sit sociale netværk, for eksempel ved hjælp af netværkskort med videre (se bilag til denne manual)
- Støtte kvinden i at genoptage kontakten til personer fra hendes tidligere netværk
- Støtte kvinden i at danne nye relationer og netværk for eksempel gennem deltagelse i foreningsaktiviteter eller sociale aktivitets- og netværkstilbud
- Indgå i en dialog med kvinden om, hvordan hun kan styrke relationen til sine børn og lære at blive opmærksom på deres behov samt forholde sig til deres reaktioner på at have levet i en familie med vold
- Indgå i dialog med kvinden om, hvordan en sådan proces med at (gen)etablere og styrke relationer bedst gribes an
- Bistå med råd og vejledning, hvis der opstår konflikter undervejs i processen.

3.1.5 Økonomi

Kvinder på krisecentre har et lavere indkomstniveau end den almindelige kvindelige befolkning.²⁹ Uden en partners indkomst kan det derfor være svært for mange af kvinderne at få økonomien til at hænge sammen, når de skal bo for sig selv. Derudover kan det være et problem for voldsudsatte kvinder, at de ikke har haft råderet over egen økonomi og derfor ikke ved, hvordan de skal styre en økonomi, ligesom mange står med gæld, som den voldsudøvende eksempelvis kan have optaget i kvindens navn.

For kvinder, der tidligere har været økonomisk afhængige af deres partner, kan bruddet med partneren betyde, at de kommer til at leve under mere beskedne forhold – og for en mindre del er der ligefrem tale om et liv i fattigdom.³⁰ Kvinden kan derfor have behov for hjælp til at få et overblik over sin økonomi, herunder overblik over eventuel gæld og kreditorer, eller til at få lavet afdragsordninger.

²⁹ Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".

³⁰ Servicestyrelsen, Børn & Unge, 2011, "Børn og kvinder i familier med vold – indsats og efterværn", Servicestyrelsen, Børn & Unge.

Der kan også være behov for støtte til at gå i banken og få lavet aftaler om for eksempel budgetkonto samt måske til at oparbejde kompetencer i forhold til at vide, hvordan man har en dialog med eksempelvis sin bankrådgiver.

Hvis kvinden modtager offentlig forsørgelse, kan der derudover være behov for en særlig opmærksomhed på kontinuiteten i økonomiske ydelser, så der ikke opstår en situation, hvor kvinden, for eksempel på grund af en sanktion, ikke får udbetalt sin kontanthjælp og derfor ikke kan betale huslejen. For at forebygge det, må den relevante kommunale myndighed være inddraget i indsatsen. Desuden kan det være en væsentlig opgave for CTI-medarbejderen at støtte kvinden i at søge de ydelser og tilskud, som hun er berettiget til.

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter til arbejdet med kvindens økonomi. Afhængigt af kvindens behov kan CTI-medarbejderen:



- Skabe et overblik over kvindens økonomi, så hun forstår og bliver i stand til at agere indenfor sit økonomiske råderum
- Understøtte kvinden i at få betalt sine regninger, herunder foretage tilmelding til Betalingsservice af faste udgifter
- Deltage i møder med skattemyndigheder og bank, for eksempel med henblik på at lave aftaler om afvikling af eventuel gæld
- Hjælpe kvinden med at søge ydelser hos kommunen
- Være opsøgende i forhold til forskellige tilbud såsom gældsrådgivning i kommunen eller hos en NGO
- Understøtte kvinden i at overholde aftaler med jobcentret/ydelseskontoret
- Sørge for kontakt med de relevante myndighedsenheder i det tilfælde, at kvinden ikke er i stand til at overholde en aftale, så hun ikke unødigt udsættes for økonomiske sanktioner.

3.1.6 Bolig

Hvis en kvinde på krisecenter skal finde en ny bolig, kan der være tale om, at der anvises en bolig gennem den kommunale anvisning, eller at kvinden får en bolig gennem den almindelige venteliste i en boligforening. Afhængigt af boligsituationen i området kan der gå kortere eller længere tid, før der er en bolig til rådighed. Mange af kvinderne på kvindekrisecentre, særligt på krisecentrene i de store byer, oplever, at deres ophold forlænges på grund af boligmangel.³¹

Derudover vil mange kvinder have behov for praktisk støtte i forhold til at flytte ind og/eller etablere sig i ny bolig. Erfaringen er, at dette fylder særlig meget i CTI-forløb for kvinder, der ikke tidligere har boet alene.

For at den voldsudsatte kvinde og i mange tilfælde også hendes børn kan blive etableret på en god og holdbar måde i en bolig, er det desuden vigtigt, at der tages hånd om administrative forhold omkring boligen, for eksempel hjælp til etablering af særlig sikring af boligen og eventuelt planlægning af flugtveje for at opnå en følelse af tryk i den nye bolig, jævnfør tema om sikkerhed ovenfor.³²

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter til arbejdet med kvindens bolig. Afhængigt af kvindens behov kan CTI-medarbejderen:



- Understøtte, at kvinden føler sig tryk i boligen og i lokalområdet, for eksempel gennem særlig sikring af boligen

³¹ Socialstyrelsen, 2015, "Evaluering af krisecentertilbuddene".

³² Beck og Elklit, 2012, "Ud af voldens skygge. Evaluering af rådgivning og behandlingseffekt", Videnscenter for psykotraumatologi.

- Hjælpe med administrative foranstaltninger omkring boligen, for eksempel underskrift af lejekontrakt, ansøgning af boligsikring, tilmelding til elektricitets- og varmeleverandører
- Hjælpe med praktiske foranstaltninger vedrørende flytning, for eksempel indkøb af møbler, tegning af indbo- og ulykkesforsikring samt oprettelse af aftale om internet.

3.1.7 Uddannelses- og beskæftigelsestilknytning

Kvinder på krisecenter er karakteriseret ved et signifikant lavere uddannelsesniveau og en lavere tilknytning til arbejdsmarkedet end befolkningen generelt.³³ Erfaringerne fra CTI til kvinder på krisecenter viser, at mange af kvinderne står på kanten af eller udenfor arbejdsmarkedet.

Det at have et arbejde vil imidlertid ofte være en forudsætning for at kunne forsørge sig selv og sin familie og for at kunne leve et selvstændigt liv i egen bolig med en frihed til at realisere ønsker og fremtidsdrømme. Det er derfor afgørende, at der arbejdes med, at kvinden bliver inkluderet i samfundet, herunder bidrager på arbejdsmarkedet og indgår i fællesskabet på en arbejdsplads.

De gældende regler på beskæftigelsesområdet indebærer, at kvinderne bliver mødt med både forventninger og krav fra jobcentret, hvis man modtager en midlertidig forsørgelsesydelse såsom kontanthjælp, sygedagpenge eller ressourceforløbsydelse.

CTI-medarbejderen kan være med til at understøtte en arbejdsmarkeds- og uddannelsesrettet indsats i jobcentret, så kvinden kan bevare eller udvikle et perspektiv om job eller uddannelse. Hvis kvinden ikke er parat til at varetage et job på ordinære vilkår, vil der typisk blive tilknyttet en sagsbehandler i jobcentret, som skal sikre, at indsatsen er tværfaglig og koordineret på tværs af de kommunale forvaltninger og andre myndigheder. Den koordinerende sagsbehandler vil være en vigtig samarbejdspartner for CTI-medarbejderen.

Uddannelse kan være et vigtigt alternativ til et arbejde for mange af kvinderne i målgruppen, særligt for de kvinder, der ikke har en kompetencegivende uddannelse. Hvis kvinden ønsker at uddanne sig, er det en vigtig opgave for CTI-medarbejderen at tale med kvinden om, hvilken betydning uddannelse har for hendes liv på kort og lang sigt, både men hensyn til jobmuligheder og økonomi.

Nedenfor fremgår en række hjælpe- og støttepunkter til, hvordan der sammen med kvinden kan arbejdes med uddannelses- og beskæftigelsestilknytning. Afhængigt af kvindens behov kan CTI-medarbejderen:

- Støtte kvinden i at udrede, hvilke ydelser hun modtager, og hvem der er vedkommendes sagsbehandler, og eventuelt foreslå at hjælpe med at arrangere et møde, hvor CTI-medarbejderen deltager sammen med kvinden og sagsbehandleren
- Tale med kvinden om ønsker og drømme i forhold til at få et arbejde og komme i gang med en uddannelse
- Støtte kvinden i at opsøge information om forpligtelser og rettigheder forbundet med at modtage en offentlig forsørgelsesydelse. Jobcentret har flere muligheder for at hjælpe med at finde et job, en relevant uddannelse eller en praktikplads på en almindelig arbejdsplads, hvor det er muligt at tage særlige hensyn og/eller tilknytte en mentor.



³³ Landsorganisationen af kvindekrisecentre (LOKK) og Socialstyrelsen, "Årsstatistik 2014 Kvinder og børn på krisecentre", Socialstyrelsen.
<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/voldsramte-kvindes-arbejdsliv>.
<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/evaluering-af-krisecentertilbuddene>.

4 Bilag

4.1 Understøttende redskaber

Denne del af manualen indeholder forskellige socialfaglige redskaber, som kan understøtte arbejdet med CTI-metoden. Nedenfor fremgår redskaberne netværksoverblik og netværksskort, og der gives en kort introduktion til forandringskompasset, som kan anvendes i et CTI-forløb til at visualisere kvindens udvikling løbende. Desuden følger tre eksempler på, hvordan en CTI-plan kan udformes.

4.1.1 Netværksoverblik

Redskab: netværksoverblik

Hvad er formålet med at bruge redskabet?

- Dette redskab skal medvirke til at give et overblik over netværket og dets funktion og roller i forhold til kvinden. Netværksoverblikket giver både kvinden og CTI-medarbejderen et hurtigt overblik over, hvem kvinden er i kontakt med, og hvem der kan støtte kvinden fra det private netværk og/eller det professionelle netværk.

Hvem skal udfylde og bruge redskabet?

- Det er CTI-medarbejderen, der har ansvaret for at udfylde og opdatere skemaet i redskabet.

Netværksoverblik: privat og professionelt netværk			
Netværksoverblik	Sæt kryds, hvis personen allerede er en AKTIV del af kvindens netværk	Kontaktoplysninger Navn, direkte nummer, hovednummer, mail, postadresse, GERNE billede	Støtteligheder Hvad kan personen eventuelt hjælpe med?
Familie/pårørende			
Familie/pårørende			
Familie/pårørende			
Sagsbehandler (børne- og ungeområdet)			
Sagsbehandler (voksenområdet)			
Økonomisk sagsbehandler (ydelse)			
UU-vejleder			
Jobcenterkonsulent			
Støtte- og kontaktperson			
Behandlingspsykiatrien (sengeafsnit)			
Distriktskykiatrien/lokal-psykiatrien			
Misbrugskonsulent			
PPR-medarbejder			
SSP-medarbejder			
Familieplejekonsulent			
Familiebehandler			
Anbringelsessted			
Kriminalforsorgen			
Egen læge			
Skolerepræsentant			
Uddannelsesinstitution			
Repræsentant for virksomhed			
Repræsentant for praktiksted			
Andre			

4.1.2 Netværkskort

Redskab: netværkskort

Hvad er formålet med at bruge redskabet?

- Dette redskab består af et netværkskort, hvormed kvinden sammen med CTI-medarbejderen udpeger de personer fra det private og professionelle netværk, som kan være relevante i forhold til at etablere nye netværk og understøtte kvindens proces med at bo i egen bolig.
- Med netværkskortet kortlægges kvindens netværk med henblik på at få et overblik over, hvem kvinden har en relation til privat eller professionelt.
- På baggrund af netværkskortet identificeres personer i kvindens private og/eller professionelle netværk, som vil være relevante at involvere i det fremtidige arbejde

Hvem skal udfylde og bruge redskabet?

- Kvinden udfylder kortet sammen med CTI-medarbejderen. Alle aktører, der arbejder sammen med kvinden, vil have glæde af at se kortet for at få et overblik over de aktører, der er en del af kvindens netværk. Kvinden skal dog godkende, at andre får adgang til netværkskortet.

Hvordan bruges redskabet?

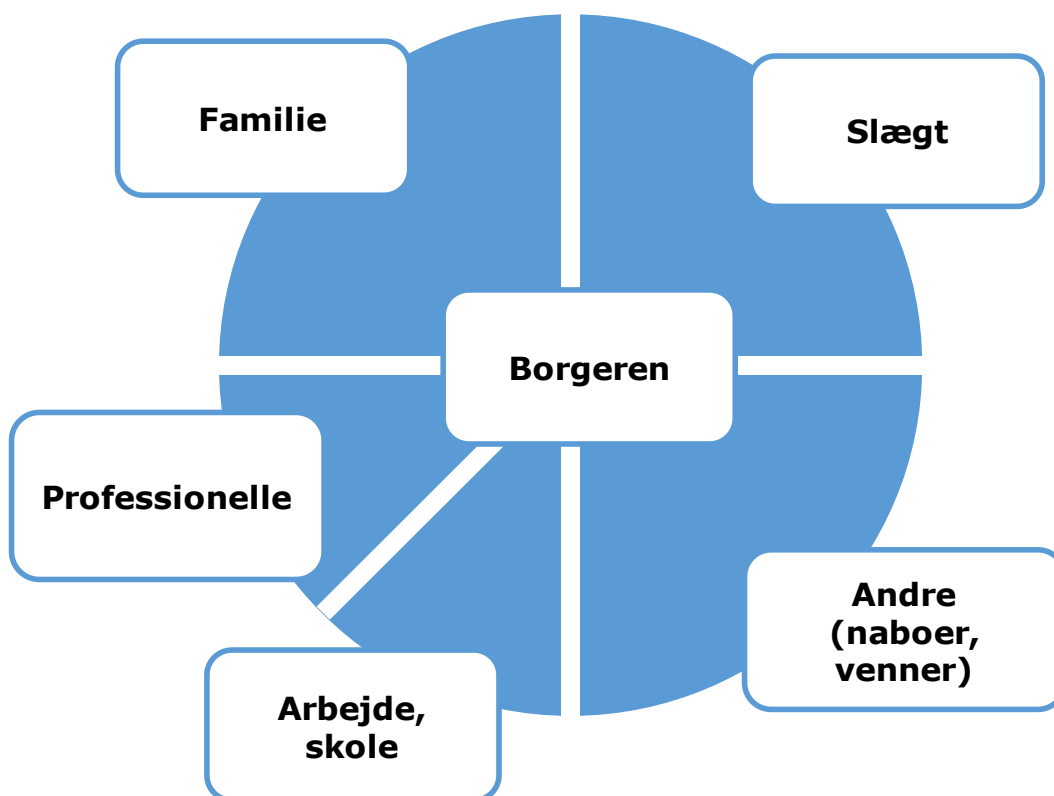
- Ud fra netværkskortet afdækkes, hvem der er en del af kvindens netværk. I den forbindelse kan følgende spørgsmål være gode at stille til kvinden:
 - Hvilke vigtige personer findes i dit liv?
 - Hvem er en del af dit liv lige nu?
 - Hvem kender til, hvordan du har det i dag?
 - Hvem ved noget om dit liv?
 - Hvem kan du tale med?

Ud fra netværkskortet udpeges følgende konkrete personer:

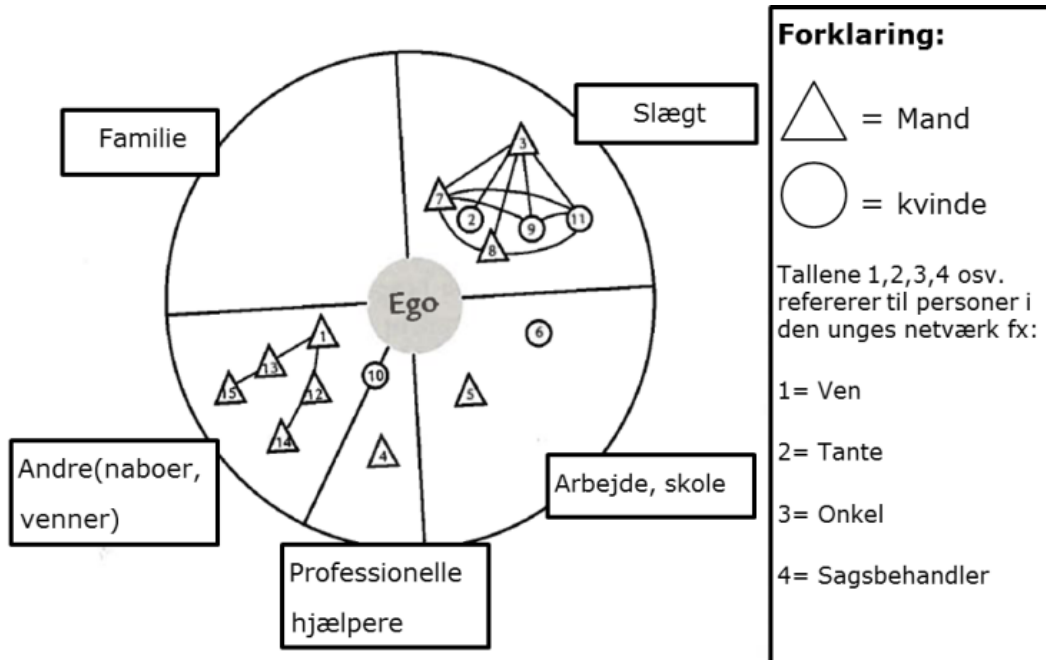
- Personer fra kvindens private netværk, herunder familie, slægt, venner og andre (naboer, arbejdskolleger, skolekammerater mfl.).
- Personer fra kvindens professionelle netværk, herunder mennesker, hvis job gør dem til en del af dit netværk (for eksempel socialrådgiver, sagsbehandler fra jobcenter, psykolog, lærer mfl.).

Fremgangsmåde

- 1) Kvinden udarbejder en liste over de personer, hun har en relation til (se netværksoverblikket).
- 2) I **netværkskortet** (se nedenfor) placeres personerne i de relevante felter i den afstand fra kvinden, som føles rigtig for kvinden.
 - a. **Familie:** De personer, kvinden bor hos eller har en tæt relation til, hvor relationen gentages daglig eller ofte.
 - b. **Slægt:** Personer, som kvinden ikke bor hos eller har en mere fjern relation til, og hvor der dermed er sjældnere kontakt.
 - c. **Andre:** Personer, som kvinden møder i fritiden, for eksempel naboer, venner og fodboldtræner.
 - d. **Arbejde/skole:** for eksempel leder/chef på arbejdsplads, kolleger og lærere; relationen gentages eventuelt daglig.
 - e. **Professionelle:** De personer, der eventuelt kan indgå i netværksteamet eller deltage i netværksmøder, herunder diverse myndighedspersoner/sagsbehandlere, tovholder og andre professionelle såsom psykolog og læge.
- 3) I **Netværkskortet** tegner kvinden en streg mellem de personer, der har noget med hinanden at gøre.



Nedenfor følger et eksempel på et udfyldt netværkskort. CTI-medarbejderen finder sammen med kvinden ud af, hvordan kortet visuelt skal tegnes. Det kan være en god ide at tegne kortet på et stort stykke papir (A3) og derefter scanne papiret og gemme det, så det ligger elektronisk og er let at dele med andre.



4.1.3 Forandringskompas

Forandringskompasset kan bidrage til, at forandringer hos kvinden synliggøres at formulere fælles målsætninger og italesætte kvindens ressourcer.

Forandringskompassets styrke er, at det kan være med til at sætte fokus på, om der skabes forandringer i kvindens liv i løbet af CTI-forløbet, og om der eventuelt er noget i forløbet, der kan gøres anderledes for at skabe forandringer på de områder, der indgår som temaer i forandringskompasset.

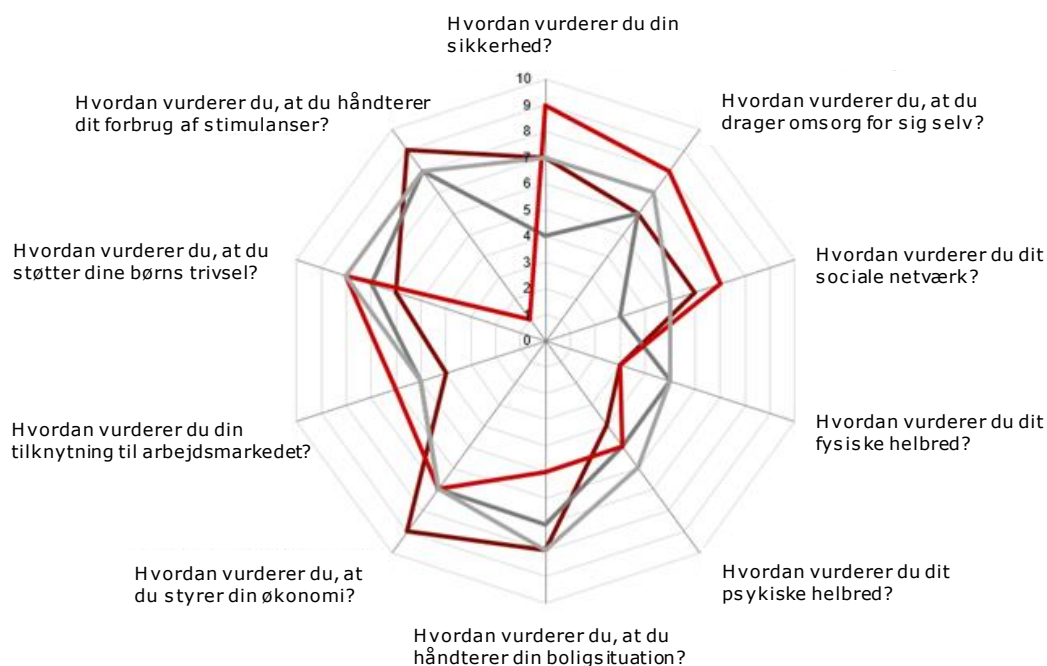
Forandringskompasset består af ti grundlæggende dimensioner, der tilsammen sikrer, at man kommer omkring hele kvindens livssituation. Disse ti dimensioner er:

- Kvindens sikkerhed
- At kvinden drager omsorg for sig selv
- Kvindens sociale netværk
- Kvindens fysiske helbred
- Kvindens psykiske helbred
- At kvinden håndterer sin boligsituation
- At kvinden styrer sin økonomi
- Kvindens tilknytning til arbejdsmarkedet
- At kvinden støtter sine børns trivsel
- At kvinden håndterer sit forbrug af stimulanser.

Både kvinden og CTI-medarbejderen vurderer med tre måneders mellemrum kvindens situation i forhold til de ti dimensioner. Disse vurderinger indtastes i det dertil udviklede værktøj, som kan illustrere udviklingen i de forskellige målinger og forskelle mellem kvindens egen vurdering og CTI-medarbejderens oplevelse.

Formålet er at bruge værktøjet som udgangspunkt for en dialog om kvindens fremskridt og eventuel tilpasning i CTI-forløbets fokusområder.

Sammenligning af borgerens og CTI-medarbejderens vurdering



Fase og respondent

- Kontaktskabelsesperiode, Borger
- Kontaktskabelsesperiode, CTI-medarbejder
- Fase 1, Borger
- Fase 1, CTI-medarbejder

4.1.4 CTI-plan

CTI-planen er først og fremmest et fælles arbejdsredskab for kvinden og CTI-medarbejderen i CTI-forløbet. Planen skal derfor tage udgangspunkt i kvindens ønsker og udformes på en måde, der giver mening for kvinden. Planen tilpasses i hver fase af CTI-forløbet og skal understøtte kvinden i at nå sine mål. Den gode CTI-plan indeholder klare og opnåelige mål med tydelige beskrivelser af, hvad både kvinden og CTI-medarbejderen skal gøre, for at kvinden opnår målene. Hvis CTI-planen indeholder klare mål, kan den bruges som dokumentation i forløbet. Således bliver progressionen tydelig for kvinden, da hun kan se, at de mål, hun har sat, gradvist opnås. Inspiration til fokusområder for CTI-planen kan findes i temaerne fra kapitel 3: Fysisk og psykisk helbred, sikkerhed, daglige aktiviteter, netværk og sociale relationer, økonomi, bolig samt uddannelses- og arbejdsmarkedstilknytning. CTI-medarbejderne har gode erfaringer med mange forskellige udformninger af CTI-planer, fra skematiske oversigter til detaljerede planer med mål og aktiviteter for hver fase. Nedenfor ses to eksempler på CTI-planer, som indeholder både mål og beskrivelse af aktiviteter til opnåelse heraf.

Eksempel 1

Hvad er der arbejdet med i Fase 1:

- Møder med Børn og Unge sagsbehandler grundet forskellige underretninger på barnet
- Møder i barnets vuggestue for at fremme samarbejdet mellem mor og personale og udrøde misforståelser omkring kommunikationen. Udarbejdet plan for hvordan det fremadrettede samarbejde og kommunikation skal foregå.
- Kontakt til sygehus for at få indblik i barnets udredningsforløb på Neurologisk afdeling med henblik på, at vuggestue opdateres og inddrages i barnets udvikling og trivsel. Koordineret indsatsen og fået iværksat, at ergoterapeut fra sygehuset observerer barnet i vuggestuen og inddrager personalet i evt. træningsforløb.
- Kontakt til beskæftigelsesbehandler med henblik på at få fremskyndet henvisning til sprogskole. Løbende korrespondance med sagsbehandler for at få iværksat dette.
- Møder på Indvandrermedicinsk Klinik for at få koordineret indsatsen omkring kvinden og blive sat ind i de tiltag, der er sat i værk derfra.
- Søgt diverse ydelser såsom boligstøtte, særlig støtte §34, børnebidrag, ydelser som enlig forsøger, enkeltydelser i forbindelse med tandlægebehandling og økonomisk hjælp til briller, økonomisk friplads til daginstitution.
- Kontakt til Udlændingestyrelsen for at blive informeret om, hvornår kvinden kan søge om forlængelse af opholdstilladelse. Udarbejdet skrivelse omkring bekræftelse af krisecenterophold og forestående retssag og indsendt dette til Udlændingestyrelsen.
- Løbende korrespondance med politiet i forbindelse med anmeldelse af vold og forestående retssag – opfølgning på sagens gang.
- Kontaktet advokat i forbindelse med første møde inden retssag om vold.
- Kontakt til politiet med henblik på, at kvinden er blevet meldt for butikstyveri. Kontaktet Udlændingestyrelsen for råd/vejledning omkring håndtering af dette i forbindelse med opholdstilladelse-sag
- Kontaktet diverse kreditorer med henblik på afdragsordninger i forbindelse med gæld
- Mange snakke omkring kvindens situation og hvilke rettigheder hun har i forbindelse med, at hun nu er skilt fra eks-manden.

Hvad skal der arbejdes videre med i Fase 2:

- Kvinden skal starte på sprogskole 3 dage om ugen og efter et stykke tid vil hun gerne arbejde hen imod at komme i virksomhedspraktik de øvrige 2 dage om ugen. Kvinden vil gerne blive selvforsørgende så hurtigt som muligt. CTI-medarbejder hjælper med at kontakte virksomheder med henblik på at få oprettet virksomhedspraktik og derefter kontakte jobkonsulent i beskæftigelsesforvaltningen med henblik på at få det iværksat. Kvinden laver liste over de kompetencer hun har erhvervet i sit hjemland. Evt. udfærdigelse af CV, hvilket CTI-medarbejder hjælper med.
- Kvinden vil gerne have kontakt til en frivillig mentor via sprogskolen IgerDansk, som kan komme i hendes hjem ca. en gang om ugen og øve dansk med hende. Kvinden er meget opsat på at lære dansk så hurtigt som muligt, da hun oplever, at de sproglige barrierer udelukker hende fra mange ting – både i forhold til arbejdsmarkedet men også socialt.
- Besøg hos Café venligboerne med henblik på at få udvidet kvindens netværk + etablere kontakt til frivillige, der gerne vil hjælpe kvinden med at gennemgå/oversætte breve i e-boks m.m., samt hjælp til at lære byen lidt bedre at kende. CTI-medarbejder arrangerer besøget og deltager.
- På opfordring udfærdiger CTI-medarbejder skrivelse til Børn & Unge sagsbehandler med henblik på at beskrive kvindens situation (til brug for den børnefaglige undersøgelse).
- Der deltages fortsat i møder med Børn & Unge sagsbehandler efter behov
- Første møde hos beskikket advokat i forbindelse med forberedelse af retssagen angående vold. CTI-medarbejder deltager i møde og hjælper kvinden med at indhente relevante papirer inden mødet – bl.a. hos egen læge, Indvandrermedicinsk Klinik, sygehus mv.
- CTI-medarbejder følger med kvinden når retssagen starter. Behov for opbakning og støtte til at gennemføre.
- CTI-medarbejder hjælper kvinden med at få lavet budgetkonto. Kvinden skal begynde at øve sig på selv at indbetale regninger på e-bank og få disse tilmeldt betalingsservice.

- Udlændingestyrelsen skal informeres om udfald af retssag vedr. anmeldelse af vold. CTI-medarbejder hjælper med at indsende domsudskrift.
- Besøg hos Den Frivillige Rådgivning i Vollsmose med henblik på, at Kvinden skal begynde at benytte sig af hjælpen dér, hvis hun fremadrettet får brug for hjælp til at forstå breve, kommunikation med udlændingestyrelsen i forbindelse med hendes opholdstilladelsessag, kommunikation med andre offentlige myndigheder m.m. CTI-medarbejder formidler kontakten og deltager sammen med kvinden.
- Opfølgning på forskellige ydelser, der endnu ikke er modtaget, såsom børnebidrag, særlig støtte §34, økonomisk hjælp til tandlæge og briller.
- CTI-medarbejder hjælper kvinden med at få bestilt tider hos tandlæge, egen læge samt øjenlæge.

Har der været tilføjelser til planen i løbet af Fase 2:

- Der er udfyldt oplysningsskema til Udlændingestyrelsen i forbindelse med, at opholdsgrundlaget har ændret sig.
- Det har været svært for kvinden at holde fokus på, at sige fra overfor eks-manden og ikke betragte ham som "Overhovedet" der skal godkende alle hendes handlinger. Mange samtaler omkring dette, da det har hindret mange af de planer der er blevet lagt.
- Samtaler omkring vigtigheden af at overholde aftaler med myndigheder. Kvinden er udeblevet fra rigtig mange aftaler, hvilket har afstedkommet, at hun ikke længere kan bestille tid hos egen læge, øjenlæge, tandlæge m.m. Der er brugt en del tid på at skifte læge, øjenlæge, tandlæge. Kvinden forsøger at lære at bruge sin kalender i telefonen, og skrive aftaler ind i den.
- Der er afholdt møde hos B&U sagsbehandler hvor resultatet af den børnefaglige undersøgelse er gennemgået. Der er behov for at inddrage familiekonsulenter, der kan støtte kvinden i hverdagen sammen med datteren og bidrage til, at datterens udvikling er i fokus. Der skal etableres samarbejds møde/overdragelsesmøde mellem Familiekonsulenter og CTI-medarbejder og kvinden.
- Ved gennemgang af budget har det vist sig, at kvinden stadig bidrager til eks-mandens økonomi, ved at betale nogle af hans regninger. Økonomien er meget svært at gennemskue, da der er mange kreditorer. Kvinden ønsker ikke at stoppe med at bidrage til eks-mandens økonomi, da han ellers truer med, at hun ikke må se hendes 3 andre børn i Libanon. Kvinden er tilbudt økonomisk rådgivning, men ønsker ikke dette.

Hvad skal der arbejdes videre med i Fase 3:

- Samarbejds møder med Familiekonsulenter fra Familiehuset hjemme hos kvinden, så de kan begynde at støtte kvinden og datteren med de daglige udfordringer. Ved de første to besøg observerer Familiekonsulenterne kvinden og CTI-medarbejders møde, så der kan skabes et indblik i, hvor mange praktiske opgaver der er og hvor udfordringerne især ligger. CTI-medarbejder videregiver, med kvindens samtykke, relevante oplysninger, så Familiekonsulenterne kan få indblik i historikken og arbejde videre ud fra dette.
- Kvinden skal mødes med jobkonsulent for at se, om der kan oprettes virksomhedspraktik – som kan kombineres med, at kvinden kommer til at bruge en del tid sammen med Familiekonsulenterne. CTI-medarbejder deltager i første møde, for at bidrage med relevant viden.
- Der afventes fortsat kontakt til en frivillig mentor, der kan hjælpe kvinden med at øve sig i at snakke dansk. CTI-medarbejder kontakter Dansk Flygtningehjælp for at se, om de kan være behjælpelig – og om de har kortere venteliste.
- Der skal udarbejdes nyt skema til ansøgning om hjælp til tandlægebehandling.
- Fortsat støtte til at sige fra overfor eks-manden. Familiekonsulenterne skal have en andel i dette. Derudover overvejer kvinden, om hun vil henvise til Exiticirken for samtaler omkring de udfordringer/problematikker hun oplever med vedvarende social kontrol fra eks-mandens side. CTI-medarbejder hjælper med at skabe kontakten, hvis kvinden ønsker det.

Eksempel 2

Information om borgeren	
Navn: <u>X</u>	ID: <u>XXXX</u>
Opstartsdato for fase 1 (dd-mm-åå): <u>18.06.18</u>	

CTI-plan	
Planen er færdiggjort (dd-mm-åå):	<u>10.09.18</u>
Planen er revideret (dd-mm-åå):	

Fokusområder

Fokusområde 1	
Fokusområde 1:	<u>Børnenes trivsel om samarbejdet omkring børnene</u>
Hvad vil borgeren opnå?: Jeg ønsker støtte i hverdagen til at bevare overblikket over samarbejdet med børnenes far.	

Fokusområde 2	
Fokusområde 2:	<u>Egenomsorg</u>
Hvad vil borgeren opnå?: Jeg ønsker redskaber til at strukturere mig hverdag, så der også bliver tid til mig selv. Jeg ønsker en bevidsthed omkring mine egne behov.	

Fokusområde 3	
Fokusområde 3:	<u>Overblik over min sag</u>
Hvad vil borgeren opnå?: At få et overblik over alle dele af min sag og føler mig klar til at navigere i det.	

1

Aktivitet 1			
1. Børnes trivsel	Aktivitet Etablering af samarbejde og samvær	Hvad gør borger? - Deltager i møder - Beder om CTI-medarbejders deltagelse ved behov - Sikrer, at børnene kommer til psykolog + børnegruppe under mit samvær med børnene - Lytter til vejledning fra relevante fagpersoner	Hvad gør CTI-medarbejder? - Støttende samtaler med mig - Deltagelse i møder i familieafdelingen og Statsforvaltningen - Koordinere indsatsen i krisecenter regi - Vejledning i forhold til samarbejdet med far
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): <u>18.06.18</u>		Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå):	Aktiviteten er droppet (dd-mm-åå):
Aktiviteten er i gang <input checked="" type="checkbox"/>		Aktiviteten er afsluttet <input type="checkbox"/>	

Aktivitet 2			
2. Egenomsorg	Aktivitet - Optrapningsplan for min arbejdstid - Skabe pause- rum i hverdagen	Hvad gør borger? - Er i dialog med min arbejdsplads og inddrager CTI-medarbejder ved behov for deltagelse i møder - Er i dialog med CTI-medarbejder om, hvad der gør mig glad og giver ro i hverdagen	Hvad gør CTI-medarbejder? - Støttende og vejledende samtaler - Tilbyde kropslige øvelser – pause- rum - Deltage i møder ved behov
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): <u>25.06.18</u>		Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå):	Aktiviteten er droppet (dd-mm-åå):
Aktiviteten er i gang <input checked="" type="checkbox"/>		Aktiviteten er afsluttet <input type="checkbox"/>	

Aktivitet 3			
3. Overblik over min sag	Aktivitet - Skifte advokat - Struktur	Hvad gør borger? - Snakker med advokat - Rydder op i mapper - Beder om hjælp ved behov	Hvad gør CTI-medarbejder? - Undersøger muligheden for skift af advokat midt i processen - Støttende samtaler
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): <u>01.07.18</u>		Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå):	Aktiviteten er droppet (dd-mm-åå):
Aktiviteten er i gang <input checked="" type="checkbox"/>		Aktiviteten er afsluttet <input type="checkbox"/>	

2

Eksempel 1

<p>Hvad er der arbejdet med i Fase 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Møder med Børn og Unge sagsbehandler grundet forskellige underretninger på barnet • Møder i barnets vuggestue for at fremme samarbejdet mellem mor og personale og udrøde misforståelser omkring kommunikationen. Udarbejdet plan for hvordan det fremadrettede samarbejde og kommunikation skal foregå • Kontakt til sygehus for at få indblik i barnets udredningsforløb på Neurologisk afdeling med henblik på at vuggestue opdateres og inddrages i barnets udvikling og trivsel. Koordinatorer inddrages og fået værktøjet, at ergoterapeut fra sygehuset observerer barnet i vuggestuen og inddrager personalet i evt. træningsforløb. • Kontakt til beskæftigelsesbehandlere med henblik på at få fremskruet henvisning til sprogskole. Løbende korrespondance med sagsbehandler for at få i værktøjet dette. • Møder på Indvandrermedicinsk Klinik for at få koordineret indsatsen omkring kvinden og blive sat ind i de tiltag, der er sat i værk derfra. • Sogt diverse ydelser såsom boligstøtte, særlig støtte §34, børnehidrags ydelser som enlig forsøger, enkelttydelser i forbindelse med tandlægebehandling og økonomisk hjælp til briller, økonomisk friplads til daginstitution. • Kontakt til Udlændingstyrelsen for at blive informeret om, hvornår kvinden kan søge om forlængelse af opholdstilladelse. Udarbejdet skriftelse omkring bekræftelse af krisecenterophold og forestående retssag og indsendt dette til Udlændingstyrelsen. • Løbende korrespondance med politiet i forbindelse med anmeldelse af vold og forestående retssag – opfølgning på sagens gang. • Kontaktet advokat i forbindelse med første møde inden retssag om vold. • Kontakt til politiet med henblik på, at kvinden er blevet medført for butikstyveri. Kontaktet Udlændingstyrelsen for råd vejledning omkring håndtering af dette i forbindelse med opholdstilladelses-sag • Kontaktet diverse kreditorer med henblik på afdragsordninger i forbindelse med gæld • Mange snakke omkring kvindens situation og hvilke rettigheder hun har i forbindelse med, at hun nu er skilt fra eks-manden. 	<p>Hvad skal der arbejdes videre med i Fase 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvinden skal starte på sprogskole 3 dage om ugen og efter et stykke tid vil hun gerne arbejde hen imod at komme i virksomhedspraktik de øvrige 2 dage om ugen. Kvinden vil gerne blive selvfor-sørgende så hurtigt som muligt. CTI-medarbejder hjælper med at kontakte virksomheder med hen-blik på at få oprettet virksomhedspraktik og derefter kontakte jobkonsulent i beskæftigelsesforvaltningen med henblik på at få det værktøjet. Kvinden laver liste over de kompetencer hun har erhver- vet i sit hjemland. Evt. udfærdigelse af CV, hvilket CTI-medarbejder hjælper med. • Kvinden vil gerne have kontakt til en frivillig mentor via sprogskolen LæviDanak, som kan komme i hendes hjem ca. en gang om ugen og øve dansk med hende. Kvinden er meget opsat på at lære dansk så hurtigt som muligt, da hun oplever, at de sproglige barrierer udelukker hende fra mange ting – både i forhold til arbejdsmarkedet men også socialt. • Besøg hos Café venlighedsboerne med henblik på at få udvidet kvindens netværk + etablere kontakt til frivillige, der gerne vil hjælpe kvinden med at gennemgå oversatte breve i e-boks m.m., samt hjælp til at lære byen lidt bedre at kende. CTI-medarbejder arrangerer besøget og deltager. • På opfordring udfærdiger CTI-medarbejder skriftelse til Børn & Unge sagsbehandler med henblik på at beskrive kvindens situation (til brug for den børnefaglige undersøgelse). • Der deltages fortsat i møder med Børn & Unge sagsbehandler efter behov. • Første møde hos beskikket advokat i forbindelse med forberedelse af retssagen angående vold. • CTI-medarbejder deltager i møde og hjælper kvinden med at indhente relevante papirer inden mø- det – bl.a. hos egen læge, Indvandrermedicinsk Klinik, sygehus mv. • CTI-medarbejder følger med kvinden når retssagen starter. Behov for opbakning og støtte til at gen- nemføre. • CTI-medarbejder hjælper kvinden med at få lavet budgetkonto. Kvinden skal begynde at øve sig på selv at indbetale regninger på e-bank og få disse tilmeldt betalingservice.
<ul style="list-style-type: none"> • Udlændingestyrelsen skal informeres om udfald af retssag vedr. anmeldelse af vold. CTI-medarbejder hjælper med at indsende domsudskrift. • Besøg hos Den Frivillige Rådgivning i Vollenlose med henblik på, at Kvinden skal begynde at be- nytte sig af frivillige rådgivning i Vollenlose får brug for hjælp til at forstå breve, kommunikation med udlændingestyrelsen i forbindelse med hendes opholdstilladelsesag, kommunikation med an- dre offentlige myndigheder m.m. CTI-medarbejder formidler kontakten og deltager sammen med kvinden. • Opfølgning på forskellige ydelser, der endnu ikke er modtaget, såsom børnehidrags, særlig støtte §34, økonomisk hjælp til tandlæge og briller. • CTI-medarbejder hjælper kvinden med at få bestilt tider hos tandlæge, egen læge samt øjenlæge. <p>Hør der været tilføjer til planen i løbet af Fase 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er udført oplysningskema til Udlændingestyrelsen i forbindelse med, at opholdsgrundlaget har ændret sig. • Det har været svært for kvinden at holde fokus på, at sige fra overfor eks-manden og ikke betrage ham som "Overhovedet" der skal godkænde alle hendes handlinger. Mange samtaler omkring dette, da det har hindret mange af de planer der er blevet lagt. • Samtaler omkring vigtheden af at overholde aftaler med myndigheder. Kvinden er udeblevet fra rigtig mange aftaler, hvilket har afstemt, at hun ikke længere kan bestille tid hos egen læge, øjenlæge, tandlæge m.m. Der er brugt en del tid på at skifte læge, øjenlæge, tandlæge. Kvinden for- søger at lære at bruge sin kalender i telefonen, og skrive aftaler ind i den. • Der er afholdt møde hos B&U sagsbehandler hvor resultatet af den børnefaglige undersøgelse er gennemgået. Der er behov for at inddrage familiekonsulenter, der kan støtte kvinden i hverdagen sammen med dateren og bidrage til, at datærens udvikling er i fokus. Der skal etableres samar- bejds møde overdragsmøde mellem Familiekonsulenter og CTI-medarbejder og kvinden. • Ved gennemgang af budget har det vist sig, at kvinden stadig bidrager til eks-mandens økonomi, ved at betale nogle af hans regninger. Økonomien er meget svært at gennemskue, da der er mange kreditorer. Kvinden ønsker ikke at stoppe med at bidrage til eks-mandens økonomi, da han ellers truer med, at hun ikke må se hendes 3 andre børn i Libanon. Kvinden er tilbuddet økonomisk rådgiv- ning, men ønsker ikke dette. 	<p>Hvad skal der arbejdes videre med i Fase 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejds møde med Familiekonsulenter fra Familiehuset hjemme hos kvinden, så de kan be- gynde at støtte kvinden og datæren med de daglige udfordringer. Ved de første to besøg observerer Familiekonsulenterne kvinden og CTI-medarbejders møde, så der kan skabes et indblik i, hvor mange praktiske opgaver der er og hvor udfordringerne især ligger. CTI-medarbejder videregiver, med kvindens samtykke, relevante oplysninger, så Familiekonsulenterne kan få indblik i historik- ken og arbejde videre ud fra dette. • Kvinden skal mødes med jobkonsulent for at se, om der kan oprettes virksomhedspraktik – som kan kombineres med, at kvinden kommer til at bruge en del tid sammen med Familiekonsulenterne. CTI-medarbejder deltager i første møde, for at bidrage med relevant viden. • Der forventes fortsat kontakt til en frivillig mentor, der kan hjælpe kvinden med at øve sig i at snakke dansk. CTI-medarbejder kontakter Dansk Flygtningehjælp for at se, om de kan være behjæl- pelig – og om de har kortere ventetide. • Der skal udarbejdes nyt skema til ansøgning om hjælp til tandlægebehandling. • Fortsat støtte til at sige fra overfor eks-manden. Familiekonsulenterne skal have en andel i dette. Derudover overvejer kvinden, om hun vil henvise til Exitcirken for samtaler omkring de udfor- dringer/problematikker hun oplever med vedvarende social kontrol fra eks-mandens side. CTI-med- arbejder hjælper med at skabe kontakten, hvis kvinden ønsker det.

Eksempel 2

Information om borgeren	
Navn: X	ID: XXXX
Opstartsdato for fase 1 (dd-mm-åå): 18.06.18	
CTI-plan	
Planen er færdiggjort (dd-mm-åå): 10.09.18	
Planen er revideret (dd-mm-åå):	
Fokusområder	
Fokusområde 1	
Fokusområde 1: Børnens trivsel om samarbejdet omkring børnene	
Hvad vil borgeren opnå?: Jeg ønsker støtte i hverdagen til at bevare overblikket over samarbejdet med børnenes far.	
Fokusområde 2	
Fokusområde 2: Egenomsorg	
Hvad vil borgeren opnå?: Jeg ønsker redskaber til at strukturere mig hverdag, så der også bliver tid til mig selv. Jeg ønsker en bevidsthed omkring mine egne behov.	
Fokusområde 3	
Fokusområde 3: Overblik over min sag	
Hvad vil borgeren opnå?: At få et overblik over alle dele af min sag og føler mig klar til at navigere i det.	

Aktivitet 1	
1. Børne- trivsel	<p>Hvad gør borgeren?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deltager i møder - Beder om CTI-medarbejders deltagelse ved behov - Sikrer, at børnene kommer til psykolog + børnesgruppe under mit samvær med børnene - Lifter til vejledning fra relevante fagpersoner <p>Hvad gør CTI-medarbejder?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Støttende samtaler med mig - Deltagelse i møder i familieafdelingen og Statsforvaltningen - Koordinere indsatsen i krisecenter regi - Vejledning i forhold til samarbejdet med far
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): 18.06.18	Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå):
Aktiviteten er afsluttet	Aktiviteten er afsluttet
Aktivitet 2	
2. Egenomsorg	<p>Hvad gør borgeren?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er i dialog med min arbejdsplads og inddrager CTI-medarbejder ved behov for deltagelse i møder - Er i dialog med CTI-medarbejder om, hvad der gør mig glad og giver ro i hverdagen <p>Hvad gør CTI-medarbejder?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Støttende og vejledende samtaler - Tilbyde kropslige øvelser – pauserum - Deltage i møder ved behov
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): 25.06.18	Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå):
Aktiviteten er afsluttet	Aktiviteten er afsluttet
Aktivitet 3	
3. Overblik over min sag	<p>Hvad gør borgeren?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snakker med advokat - Rydder op i mapper - Beder om hjælp ved behov <p>Hvad gør CTI-medarbejder?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Undersøger muligheden for skift af advokat midt i processen - Støttende samtaler
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): 01.07.18	Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå):
Aktiviteten er afsluttet	Aktiviteten er afsluttet

2

1

Eksempel 1

Udlændingestyrelsen skal informeres om udfald af retssag vedr. anmeldelse af vold. CTI-medarbejder hjælper med at indsende domsudskrift.

- Besøg hos Den Frivillige Rådgivning i Vollsmose med henblik på, at Kvinden skal begynde at benytte sig af hjælpen der, hvis hun fremadrettet får brug for hjælp til at forstå breve, kommunikation med udlændingestyrelsen i forbindelse med hendes opholdstilladelsessag, kommunikation med andre offentlige myndigheder m.m. CTI-medarbejder formidler kontakten og deltager sammen med kvinden.
- Opfølgning på forskellige ydelser, der endnu ikke er modtaget, såsom børnebidrag, særlig støtte §34, økonomisk hjælp til tandlæge og briller.
- CTI-medarbejder hjælper kvinden med at få bestilt tider hos tandlæge, egen læge samt øjenlæge.

Har der været tilføjelser til planen i løbet af Fase 2:

- Der er udfyldt oplysningskema til Udlændingestyrelsen i forbindelse med, at opholdsgrundlaget har ændret sig.
- Det har været svært for kvinden at holde fokus på, at sige fra overfor eks-manden og ikke betragte ham som "Overhovedet" der skal godkende alle hendes handlinger. Mange samtaler omkring dette, da det har hindret mange af de planer der er blevet lagt.
- Samtaler omkring vigtigheden af at overholde aftaler med myndigheder. Kvinden er udeblevet fra rigtig mange aftaler, hvilket har afspejlet sig i den børnefaglige undersøgelse og øjenlæge, tandlæge m.m. Der er brugt en del tid på at skifte læge, øjenlæge, tandlæge. Kvinden forsøger at lære at bruge sin kalender i telefonen, og skrive aftaler ind i den.
- Der er afholdt møde hos B&U sagsbehandler hvor resultatet af den børnefaglige undersøgelse er gennemgået. Der er behov for at inddrage familiekonsulenter, der kan støtte kvinden i hverdagen sammen med datteren og bidrage til, at datterens udvikling er i fokus. Der skal etableres samarbejdsrunde/overdragsrunde mellem Familiekonsulenter og CTI-medarbejder og kvinden.
- Ved gennemgang af budget har det vist sig, at kvinden stadig bidrager til eks-mandens økonomi, ved at betale nogle af hans regninger. Økonomien er meget svært at gennemskue, da der er mange kreditorer. Kvinden ønsker ikke at stoppe med at bidrage til eks-mandens økonomi, da han ellers truer med, at hun ikke må se hendes 3 andre børn i Libanon. Kvinden er tilbuddt økonomisk rådgivning, men ønsker ikke dette.

Hvad skal der arbejdes videre med i Fase 3:

- Samarbejdsruder med Familiekonsulent fra Familiehuset hjemme hos kvinden, så de kan benytte sig af hjælpen der, hvis hun fremadrettet får brug for hjælp til at forstå breve, kommunikation med udlændingestyrelsen i forbindelse med hendes opholdstilladelsessag, kommunikation med andre offentlige myndigheder m.m. CTI-medarbejder formidler kontakten og deltager sammen med kvinden.
- Ved gennemgang af budget har det vist sig, at kvinden stadig bidrager til eks-mandens økonomi, ved at betale nogle af hans regninger. Økonomien er meget svært at gennemskue, da der er mange kreditorer. Kvinden ønsker ikke at stoppe med at bidrage til eks-mandens økonomi, da han ellers truer med, at hun ikke må se hendes 3 andre børn i Libanon. Kvinden er tilbuddt økonomisk rådgivning, men ønsker ikke dette.
- Kvinden skal mødes med jobkonsulent for at se, om der kan oprettes virksomhedspraktik – som kan kombineres med, at kvinden kommer til at bruge en del tid sammen med Familiekonsulenterne.
- CTI-medarbejder deltager i første møde, for at bidrage med relevant viden.
- Der aftales fortsat kontakt til en frivillig mentor, der kan hjælpe kvinden med at øve sig i at snakke dansk. CTI-medarbejder kontakter Dansk Flygtningehjælp for at se, om de kan være behjælpelig – og om de har kortere venteliste.
- Der skal udarbejdes nyt skema til ansøgning om hjælp til tandlægebehandling.
- Fortsat støtte til at sige fra overfor eks-manden. Familiekonsulenterne skal have en andel i dette. Derudover overvejer kvinden, om hun vil henvise til Exitcirken for samtaler omkring de udfordringer/problematikker hun oplever med vedvarende social kontrol fra eks-mandens side. CTI-medarbejder hjælper med at skabe kontakten, hvis kvinden ønsker det.

2

Hvad er der arbejdet med i Fase 1:

- Møder med Børn og Unge sagsbehandler grundet forskellige underretninger på barnet
- Møder i barnets vuggestue for at fremme samarbejdet mellem mor og personale og udrøde misforståelser omkring kommunikationen. Udarbejdet plan for hvordan det fremadrettede samarbejde og kommunikation skal foregå.
- Kontakt til sygehus for at få indblik i barnets udredningsforløb på Neurologisk afdeling med henblik på, at vuggestue opdateres og inddrages i barnets udvikling og trivsel. Koordineret indsats og fået iværksat, at ergoterapeut fra sygehuset observerer barnet i vuggestuen og inddrager personalet i evt. træningsforløb.
- Kontakt til beskæftigelsesbehandler med henblik på at få fremskyndet henvisning til sprogskele. Løbende korrespondance med sagsbehandler for at få iværksat dette.
- Møder på Indvandrermedicinsk Klinik for at få koordineret indsats omkring kvinden og blive sat ind i de tiltag, der er sat i værk derfra.
- Søgt diverse ydelser såsom boligstøtte, særlig støtte §34, børnebidrag, ydelser som enlig forsøger, enkeltydelser i forbindelse med tandlægebehandling og økonomisk hjælp til briller, økonomisk friplads til daginstitution.
- Kontakt til Udlændingestyrelsen for at blive informeret om, hvornår kvinden kan søge om forlængelse af opholdstilladelse. Udarbejdet skrivelse omkring bekræftelse af krisecenterophold og forestående retssag og indsendt dette til Udlændingestyrelsen.
- Løbende korrespondance med politiet i forbindelse med anmeldelse af vold og forestående retssag – opfølgning på sagens gang.
- Kontaktet advokat i forbindelse med første møde inden retssag om vold.
- Kontakt til politiet med henblik på, at kvinden er blevet meldt for butikstyveri. Kontaktet Udlændingestyrelsen for råd/vejledning omkring håndtering af dette i forbindelse med opholdstilladelsessag.
- Kontaktet diverse kreditorer med henblik på afdragsordninger i forbindelse med gæld.
- Mange snakke omkring **kvindens** situation og hvilke rettigheder hun har i forbindelse med, at hun nu er skilt fra eks-manden.

Hvad skal der arbejdes videre med i Fase 2:

- Kvinden skal starte på sprogskele 3 dage om ugen og efter et stykke tid vil hun gerne arbejde hen imod at komme i virksomhedspraktik de øvrige 2 dage om ugen. Kvinden vil gerne blive selvforbyggende så hurtigt som muligt. CTI-medarbejder hjælper med at kontakte virksomheder med henblik på at få oprettet virksomhedspraktik og derefter kontakte jobkonsulent i beskæftigelsesforvaltningen med henblik på at få det iværksat. Kvinden laver liste over de kompetencer hun har erhvervet i sit hjemland. Evt. udfærdigelse af CV, hvilket CTI-medarbejder hjælper med.
- Kvinden vil gerne have kontakt til en frivillig mentor via sprogskele **LægDansk**, som kan komme i hendes hjem ca. en gang om ugen og øve dansk med hende. Kvinden er meget opsat på at lære dansk så hurtigt som muligt, da hun oplever, at de sproglige barrierer udelukker hende fra mange ting – både i forhold til arbejdsmarkedet men også socialt.
- Besøg hos Café venligboerne med henblik på at få udvidet kvindens netværk + etablere kontakt til frivillige, der gerne vil hjælpe kvinden med at gennemgå oversatte breve i e-boks m.m., samt hjælp til at lære byen lidt bedre at kende. CTI-medarbejder arrangerer besøget og deltager.
- På opfordring udfærdiger CTI-medarbejder skrivelse til Børn & Unge sagsbehandler med henblik på at beskrive kvindens situation (til brug for den børnefaglige undersøgelse).
- Der deltages fortsat i møder med Børn & Unge sagsbehandler efter behov.
- Første møde hos beskikket advokat i forbindelse med forberedelse af retssagen angående vold. CTI-medarbejder deltager i møde og hjælper kvinden med at indhente relevante papirer inden mødet – bl.a. hos egen læge, Indvandrermedicinsk Klinik, sygehus mv.
- CTI-medarbejder følger med kvinden når retssagen starter. Behov for opbakning og støtte til at gennemføre.
- CTI-medarbejder hjælper kvinden med at få lavet budgetkonto. Kvinden skal begynde at øve sig på selv at indbetale regninger på e-bank og få disse tilmeldt betalingservice.

Eksempel 2

Aktivitet 1		
1. Børne-trivsel	Aktivitet Etablering af samarbejde og samvær - Deltager i møder - Beder om CTI-medarbejders deltagelse ved behov - Sikrer, at børnene kommer til psykolog + børnegruppe under besøg med børnene - Lytter til vejledning fra relevante fagpersoner	Hvad gør CTI-medarbejder? - Støttende samtaler - Deltagelse i møder i familieafdelingen og Statsforvaltningen - Koordinere indsatsen i krisecenter regi - Vejledning i forhold til samarbejdet med far
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): 18.06.18		Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå): Aktiviteten er droppet (dd-mm-åå):
Aktiviteten er i gang <input checked="" type="checkbox"/>		Aktiviteten er afsluttet <input type="checkbox"/>

Aktivitet 2		
2. Egenomsorg	Aktivitet - Optrappingsplan for min arbejdstid - Skabe pause-rum i hverdagen - Er i dialog med min arbejdsplads og indrager CTI-medarbejder ved behov for deltagelse i møder - Er i dialog med CTI-medarbejder om, hvad der gør mig glad og giver ro i hverdagen	Hvad gør CTI-medarbejder? - Støttende og vejledende samtaler - Tilbyde kropslige øvelser – pauserum - Deltage i møder ved behov
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): 25.06.18		Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå): Aktiviteten er droppet (dd-mm-åå):
Aktiviteten er i gang <input checked="" type="checkbox"/>		Aktiviteten er afsluttet <input type="checkbox"/>

Aktivitet 3		
3. Overblik over min sag	Aktivitet - Skifte advokat - Struktur	Hvad gør CTI-medarbejder? - Snakker med advokaten for skift af advokat midt i processen - Støttende samtaler
Aktiviteten er sat i gang (dd-mm-åå): 01.07.18		Aktiviteten er gennemført (dd-mm-åå): Aktiviteten er droppet (dd-mm-åå):
Aktiviteten er i gang <input checked="" type="checkbox"/>		Aktiviteten er afsluttet <input type="checkbox"/>

2

Information om borgeren
Navn: X ID: XXXX Opstartsdate for fase 1 (dd-mm-åå): 18.06.18

CTI-plan
Planen er færdiggjort (dd-mm-åå): 10.09.18 Planen er revideret (dd-mm-åå):

Fokusområder
Fokusområde 1 Fokusområde 1: Børnenes trivsel om samarbejdet omkring børnene Hvad vil borgeren opnå?: Jeg ønsker støtte i hverdagen til at bevare overblikket over samarbejdet med børnenes far.

Fokusområde 2
Fokusområde 2 Fokusområde 2: Egenomsorg Hvad vil borgeren opnå?: Jeg ønsker redskaber til at strukturere mig hverdag, så der også bliver tid til mig selv. Jeg ønsker en bevidsthed omkring mine egne behov.

Fokusområde 3
Fokusområde 3 Fokusområde 3: Overblik over min sag Hvad vil borgeren opnå?: At få et overblik over alle dele af min sag og føler mig klar til at navigere i det.

1

Deloitte.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, consulting, financial advisory, risikostyring, skat og dertil knyttede ydelser til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Deloitte betjener fire ud af fem virksomheder på listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®, gennem et globalt forbundet netværk af medlemsfirmaer i over 150 lande, der leverer kompetencer og viden i verdensklasse og service af høj kvalitet til at håndtere kundernes mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Vil du vide mere om, hvordan Deloitte omkring 286.000 medarbejdere gør en forskel, der betyder noget, så besøg os på Facebook, LinkedIn eller Twitter.

Deloitte er en betegnelse for en eller flere af Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder. DTTL (der også omtales som "Deloitte Global") og alle dets medlemsfirmaer udgør separate og uafhængige juridiske enheder. DTTL leverer ikke ydelser til kunderne. Vi henviser til www.deloitte.com/about for nærmere oplysninger.